

L'ETRES

REVISTA DE LLETRES

HIVERN / 2007 / NÚM. 47 / 1€

DOSSIER: 800 ANYS
DEL REI JAUME I

ENTREVISTES:
LAURA GALLEGO
M. JOSEP PICÓ

PERFIL:
GIANNI RODARI

REPORTATGES:
'EL NADAL D'ANGELA'
'EM DIC VERMELL'

AVANÇAMENT:
'SEXUALMENT', DE NÚRIA ROCA

edicions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

JAUME I: ENTRE EL MITE I LA IGNORÀCIA

JOAN F. MIRA

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

GIANNI RODARI

SÍLVIA FERNÁNDEZ

6

FLAIXOS

9

UN MIRACLE INNOCENT

LOURDES TOLEDO

10 ENTREVISTA

LAURA GALLEGÓ

LAURA IBÁÑEZ

12 AVANÇAMENT

SEXUALMENT

13 QÜESTIONARI

M. JOSEP PICÓ

IGNASI FRANCH

DOSSIER

800 ANYS DEL REI JAUME I

15

UN MITE PER A TOTS ELS PÚBLICS I TOTS ELS TEMPS

JORDI MATA I VIADIU

16

JAUME I, EL CONQUERIDOR

JULI CAPILLA

18

UNA MIRADA ACTUAL A LA CONQUESTA MÉS MÍTICA

BENJAMÍ RAMON

20 REPORTATGE

UN MÓN EN CONFRONTACIÓ

ALÍCIA TOLEDO

21 REPORTATGE

COM VÈNCER LES OMBRES DE LA DESMEMÒRIA HISTÒRICA

AMANDA GASCÓ

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT: NOVES OPORTUNITATS PER AL FOMENT DE LA LECTURA

RICARD PERIS

23 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

L'ELEGÀNCIA EN L'EXPRESSIÓ

BEGONYA SOLER

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

L'UNIVERS DELS LLIBRES ÉS INFINIT

25

RESSENYES

28 REPORTATGE

PREMIS LITERARIS

CIUTAT D'ALZIRA 2007

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

'TIFÓ', VIOLENTA METÀFORA DE LA VIDA

MARC CANDELA

EDITORIAL

LA NECESSITAT DE LA HISTÒRIA

Evidentment, no és la primera vegada –i tampoc no en serà l'última– que en aquest espai editorial ens fem ressò de les diverses celebracions que es programen i s'organitzen al caliu de les efemèrides que se succeeixen en el temps. D'alguna manera, sempre són útils i convenients, ja que ens permeten recordar fets històrics importants, aspectes significatius de la nostra cultura, moviments artístics, o bé personatges destacats del nostre poble per la seua contribució a la història, la ciència, l'art, la música o la literatura, entre altres disciplines. Es tracta, per altra banda, d'una pràctica usada àmpliament per tots aquells pobles que tenen una consciència col·lectiva clara o que, si no la tenen del tot, almenys tenen la intenció de tenir-la o recobrar-la.

Per això, no ens ha d'estranyar gens que nosaltres, com a poble diferenciat de la resta dels pobles d'Europa i com a poble amb la voluntat de consolidar i de reviscolar la nostra identitat lingüística, social i cultural, ens agafem –potser amb més necessitat i entusiasme que altres pobles– a totes les commemoracions possibles que ens vinguen al tall. És, potser, la manera més senzilla i divulgadora d'ajudar tots els nostres conciutadans i conciutadanes, amb qui convivim, a conèixer-se millor com a poble i a estimar-se –sense menysprear-se ni creure's superiors als altres– com a col·lectivitat que comparteix una cultura i un patrimoni, i que té el dret i l'obligació de perpetuar-la per a les generacions futures.

En conseqüència, no ens podia passar desapercebuda una data tan significativa com la del vuit-cents aniversari del naixement d'un dels nostres monarques més emblemàtics: Jaume I, el rei conqueridor. La importància de la data, la rellevància simbòlica del personatge històric, la seua participació en la creació i consolidació del nostre poble i la seua aportació a la nostra cultura i a la nostra llengua resulta més que justificada i, en aquest sentit, hem d'aplaudir i promoure totes les iniciatives que, des de diverses institucions i entitats, han confluït en l'encertada declaració del 2008 com a any dedicat al rei fundador dels regnes de València i de Mallorca.

Nosaltres, naturalment, des d'aquesta revista i des d'Edicions Bromera ens hem volgut afegir a la celebració, tal com hem fet, amb anterioritat, amb altres efemèrides, perquè pensem que no podem deixar passar cap oportunitat per a recordar i mantenir viva la consciència de saber qui i què som, d'on venim i què volem ser: interrogants que només podrem contestar des del coneixement. I no ens coneixerem si desconexem el passat, si no identifiquem i valorem els nostres personatges cèlebres. Per tant, hi ha la necessitat irrenunciable de la història.

JAUME I: ENTRE EL MITE I LA IGNORÀNCIA

JOAN F. MIRA

TOT POBLE, PAÍS O NACIÓ «MITIFICA» EL SEU PASSAT MÉS O MENYS DISTANT, ELS SEUS PRINCIPIS I LA SEUA CONTINUÏTAT DIFERENCIADA. «MITIFICAR» NO ÉS CAP VICI PECULIAR DELS «NACIONALISMES», NI DE BON TROS: ÉS UNA CONDICIÓ UNIVERSAL. I DONCS, EL MITE FUNDACIONAL O EXPRESSIU –O EL FET REAL AMB

© Pere Fuster

VALOR DE MITE, TANT SE VAL– MOSTRA O DEMOSTRA D'ON VENIM I QUI SOM, QUÈ JUSTIFICA LA NOSTRA TRAJECTÒRIA EN EL TEMPS, QUINES NORMES I VALORS COMPARTIM, QUÈ EXPLICA LA NOSTRA CONDICIÓ PRESENT. O ALMENYS, EN EL NOSTRE CAS, I EN LA FIGURA DEL «REI FUNDADOR», HAURIA DE SER AIXÍ.

La personalitat fundacional del rei Jaume ha mantingut i ha desenrotllat un paper impossible de substituir, a cavall de la història i la llegenda. Una certa memòria general i difusa, preservada secularment almenys entre la gent amb una mica d'instrucció escolar, va ser reforçada a partir del segle XIX per la historiografia oficial, per l'ideari de la Renaixença, i per les institucions mateixes, especialment les municipals: recordatoris i homenatges, noms de places i carrers, monuments, i altres elements de construcció i afirmació del monarca conquistador, han tingut una eficàcia indubtable i extensa. El rei conquistador era alt i ros, majestuós, imponent, victoriós, paternal, i és l'heroi insubstituïble i central d'una narració fundacional difícilment compatible amb el mite de la continuïtat ancestral. Un mite segons el qual les terres valencianes haurien estat poblades per la mateixa gent, almenys des dels ibers, amb poca influència romana, molta influència àrab, i gens dels conquistadors cristians, és a dir, dels catalans del rei Jaume. Perquè, en definitiva, i si en la narració que té el rei Jaume com a protagonista els valencians venim dels conquistadors, en l'altra procedim dels conquistats (no hi fa res que, en la realitat, els conquistats foren musulmans arabòfons, molts d'ells emigrats en temps de la conquesta, i la resta marginats, després esdevinguts moriscos, i finalment expulsats).

Imatge extreta d'El rei conqueridor. Jaume I: entre la història i la llegenda.

Simptomàticament, en el relat que té com a emblema central el rei Jaume, la seua figura queda alhora exaltada i aïllada: és ell només, i no els «pares fundadors» que l'acompanyaven o el seguien, qui monopolitza aquesta història. El rei és conquistador, fundador, pare i legislador, és qui dóna o concedeix els furs, etcètera, però el context de la formació d'un país nou amb una gent nova, i qui era aquesta gent, queda del tot amagat o ignorat en l'imaginari popular. Dubte, per tant, que abans de l'establiment del 9 d'Octubre com a festa oficial de la comunitat autònoma –abans País Valencià, abans regió valenciana, abans Regne de València–, hi hagués una visió realment general, popular i compartida del significat simbòlic de la data. I ara mateix, per a la major part de la població, deu ser sobretot «dia» o festa «de la Comunitat», més que la data que representa o recorda la fundació del nostre regne o país.

La història real, en aquest cas, és molt més potent que la seua pròpia força com a mite. La figura del rei Jaume, fins i tot amb un bon grapat de carrers, places i monuments, és encara tan poc coneguda, per a la major part dels valencians, com els orígens mateixos del nostre regne medieval, del nostre país. I benvinguda siga qualsevol iniciativa, llibres inclosos, per començar a superar aquesta ignorància.

**La història real de
Jaume I és molt més
potent que la seua
pròpia força com a mite**

REVISTA DE LLETRES

47

HIVERN

2007

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES, CAROL
BORRÀS I MARIA VILLALBA
CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP
BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER,
ISIDRE CRESPO, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL,
JOSEP PALÀCIOS, ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: AMAIA CRESPO, JULI JORDÀ,
DAVID MORELL I BEGONYA SOLER
DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
ARXIU GRÀFIC: DESIRÉE PALMA
MAQUETACIÓ: CARLES BARRIOS, EVA BUENO, SANTI
CERVERA, SUSANA FRAGUAS, PERE FUSTER, DANI
ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
ADREÇA A INTERNET: www.bromera.com
CORREU ELECTRÒNIC: illa@bromera.com
CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

IMPRESSIÓ: BORMAC
TIRADA: 40.500 EXEMPLARS

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS TOR-
NA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS, NI HI MANTÉ
CORRESPONDÈNCIA.

L'ILLA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS AR-
TICLES SI SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

«La persecució de la llegenda de l'Empera-
driu serà un viatge que captivarà lectors jo-
ves i adults. Els propose que siga aquest el
conte nevat del pròxim Nadal.»

CARLOS MORENILLA, *Las Provincias*
Desembre de 2007

«El major encert d'*El carreró dels miracles* és
la pintura de personatges, una superba nò-
mina dibuixada amb una mà mestra.»

JOAN GARÍ, *El Temps*
Octubre de 2007

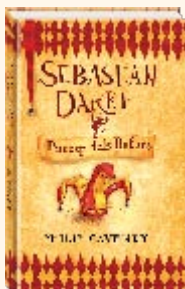
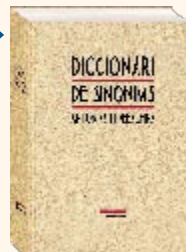

«Obriu-lo per on vulgueu i de seguida us
atraparà una veu perfectament cisellada que
malda per dotar d'autonomia les seves cri-
atures.»

ÀLEX SUSANNA, *El Mundo*
Novembre de 2007

«Un recurs fonamental per a consolidar i des-
envolupar la nostra expressivitat. [...] És el
diccionari de sinònims més complet, actua-
litzat i innovador.»

Levante-EMV
Octubre de 2007

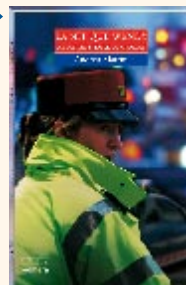

«És una bona proposta per als infants i per
als adults: una lectura àgil i que emana acció
continuada. Una gran explosió d'humor.»

PATRICIA MONGE, *Llibròfags*
Octubre de 2007

«Tots els fils s'encadellen a la perfecció. Una
obra de fàcil lectura que serveix de model del
que ha de ser la literatura de gènere per a col-
locar les bases perquè els joves gaudeixin de
la lectura i se'ls obrin nous horitzons, molt
especialment acompanyats de la mà d'aques-
ta nova Wendy.»

JOAN PORTELL RIFÀ, *El Periódico*
Octubre de 2007

GIANNI RODARI

SÍLVIA FERNÁNDEZ

NO HI HA GAIRES AUTORS DE LITERATURA INFANTIL I JUVENIL DELS QUALS ES PUGUI DIR QUE HAGIN ESTAT PIONERS, ALLIBERADORS, SACSEJADORS DELS FONAMENTS DE LA LITERATURA PER A INFANTS I PRODUCTORS D'UNA OBRA CLAU PER A LA HISTÒRIA DE LA LIJ. PERÒ TOT AIXÒ, I MOLT MÉS, HA ESTAT DIT DE GIANNI

RODARI. L'AUTOR ITALIÀ TORNA (SI ÉS QUE MAI HAVIA MARXAT) A LES LLIBRERIES AMB *HISTÒRIA DE MARCO I MIRKO*, UNA OBRA, FINS ARA DESCONEGUDA PER ALS LECTORS DE CASA NOSTRA, QUE BROMERA PUBLICA EN LA COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», AMB IL·LUSTRACIONS DE MONTSE TOBELLA.

Mestre, activista polític, periodista, escriptor per a infants i figura capdavantera en els moviments de renovació pedagògica, la personalitat de Gianni Rodari és polièdrica. Nascut el 1920 a Omegna –al Piemont– i de família humil –els seus pares eren forners–, no va tenir una infància fàcil. Una vegada arribat el moment, però, va poder cursar estudis de magisteri i exercir de professor abans que esclatés la Segona Guerra Mundial. Un cop iniciada la guerra, Rodari va participar en el moviment de la Resistència com a membre del Partit Comunista Italià. El seu activisme polític trobà una sortida literària gràcies a diaris com *L'Ordine Nuovo* o *L'Unità*, en els quals va publicar els primers textos, adreçats a un públic familiar, inspirats en les històries que explicava als seus alumnes i amb un contingut social marcat.

Al final dels anys cinquanta començà a desvincular-se de la política oficial; és l'època en què la seva obra més fantàstica i imaginativa no va tenir gaire acceptació. Durant la dècada dels seixanta, Rodari aconsegueix els principals premis literaris a Itàlia i reinicia la seva relació amb el món de l'educació mitjançant trobades amb infants en visites a les escoles. És durant aquesta dècada que apareixen les seves obres més conegudes, com *Contes per telèfon* o *Contes per jugar*. El 1970 Rodari rep el Premi Andersen, el màxim guardó de la literatura infantil, i el 1973 es publica a Itàlia l'obra més important del Rodari pedagog, i probablement la més coneguda: *Gramàtica de la fantasia*. També aquests anys arriben les primeres traduccions de textos

© Pietro di Marchi

Gianni Rodari sempre va gaudir d'explicar les seues històries als infants.

seus al nostre país. Gianni Rodari, que un cop va dir que s'havia convertit en escriptor per a nens per casualitat, mor l'abril de 1980.

UN ESCRIPTOR MOLT SINGULAR

Són pocs, però, els autors de literatura infantil i juvenil que continuen tan vius com Rodari. La seva obra, marcada per la combinació d'elements realistes i de caire social amb d'altres de fantàstics i imaginatius, continua plenament vivent.

Bromera fa la seva aportació al manteniment del llegat de Gianni Rodari amb la publicació d'*Història de*

Marco i Mirko, un llibre en què hi ha set aventures protagonitzades per aquests dos bessons i els seus martells (sí, sí, no se'n sorprenguin: els martells són gairebé tan protagonistes com els propietaris!). És possible que aquesta sigui una obra poc coneguda de l'autor, però hi podem trobar ben paleses les característiques de la seva narrativa: l'humor absurd, el joc amb el llenguatge, el surrealisme que sorgeix de l'associació d'elements dispars, la barreja de la fantasia amb la realitat més prosaica, els tómbos inesperats de l'acció que ens porten cap a situacions rocambolesques i finals inesperats... tot allò que ha fet de les històries de Rodari unes de les preferides pels infants d'arreu del món. *Història de Marco i Mirko* és, en definitiva, una bona ocasió per a descobrir, si encara no ho havíeu fet, un clàssic del segle xx com és Gianni Rodari.

Són pocs els autors de literatura infantil i juvenil que continuen tan vius com Rodari

HISTÒRIA DE MARCO I MIRKO. GIANNI RODARI.

BROMERA, 2007.

Dubtes?

Popularitzarà la pel·lícula *La brúixola daurada* com mereix Philip Pullman, un dels grans escriptors de literatura infantil i juvenil contemporanis?

Igualarà el Consell el finançament bibliotecari extraordinari proposat pel Ministeri de Cultura o deixaran perdre 8 milions d'euros entre els exercicis de 2007 i 2008? En quina posició del rànquing estatal i europeu quedaran les biblioteques públiques valencianes si es deixen perdre aquests diners?

El fet que premis importants com el Sant Joan, el Prudenci Bertrana o El Lector de l'Odissea queden deserts és una coincidència o ens hem de preocupar per la situació de la nostra narrativa?

I després de Frankfurt, què?

«És difícil odiar un poble si en llegeixes els autors.»

AMOS OZ
El Periódico

«La literatura juvenil, com a gènere, sí que existeix, però més que els llibres que es publiquen adreçats als joves, són les obres que ells decideixen llegir i que assumeixen com a pròpies.»

LAURA GALLEGO
Agència EFE

«La meitat dels americans no han llegit mai cap diari. La meitat dels americans no vota cap president. Hom espera que sigui la mateixa meitat.»

GORE VIDAL
Cultura 21

«Tothom té cadàvers a l'armari. En el cas dels bibliòfils, llibres per llegir o deixats a mitges perquè cauen de les mans.»

BLOC LLUNÀTIC

Dubtes reials

JOSEP FRANCO

Si l'AVL ha decidit que l'escriptor de l'any 2008 siga el rei Jaume, deu ser perquè, a més de dictar la *Crònica* en què afirma que «fe sens obres, morta és», degué escriure algun text més. No crec que hagen fet la tria per no generar problemes en un any electoral —com quasi tots, d'altra banda—, perquè això voldria dir que els acadèmics no són independents. Ho han fet, sens dubte, perquè deuen creure, de bona fe, que la situació actual del valencià pot millorar amb les aportacions literàries del Conqueridor.

Especularem, per tant, en altres sentits. Per exemple, la majoria dels escriptors són, també, lectors. Què devia llegir el rei Jaume, a més del Saltiri i la Bíblia? Quina degué ser la seua formació literària? Quins llibres constituïen la seua biblioteca? Enigmes apassionants, sens dubte, que ni tan sols el llibre d'Antoni Furió pot resoldre, perquè aquests aspectes de la vida real no estan documentats; si hi haguera un sol document capaç d'aportar un poc de llum a la fosca vida privada de Jaume de Montpeller, Antoni Furió l'hauria trobat i ens ho hauria explicat com només ell sap fer-ho.

Per tant, ens podem preguntar, què ens explicaran els acadèmics, quan vulguen fer-nos passar Jaume I per escriptor. La *Crònica* serà una excusa suficient? La traduiran als idiomes més importants del món, per a difondre la nostra literatura i dignificar-la? Són misteris, enigmes, no menys apassionants que els esmentats abans. Ara, l'enigma que m'amoïna, la pregunta que no em deixa viure, és: si els acadèmics saben que la fe sense obres és inútil i, nostàlgies monàrquiques al marge, no tenen res a dir de la literatura valenciana contemporània, per què no callen?

Llegir o no llegir

Hem escoltat moltes vegades que l'hàbit de la lectura com a font de plaer, de goig i d'entreteniment des de la infància contribueix a millorar el rendiment acadèmic. Aprofitem la publicació de l'ambiciós estudi *Llegir o no llegir*, elaborat per la National Endowment for the Arts (www.nea.org), per a recordar-ho una vegada més. «La lectura per plaer, una activitat que, en aparença, no comporta beneficis immediats, com ara millors notes, afecta la vida de les persones d'una manera crucial», afirmen els responsables del treball. «Llegir —conclouen— ajuda a fomentar les capacitats necessàries per a expressar-se i entendre llenguatges distints, incloses les matemàtiques.» Després de les desastroses notes que hem obtingut a l'informe PISA, caldrà tenir aquest estudi ben present.

Kindle, la sorpresa

Des del mateix moment en què van aparèixer els ordinadors que s'especula amb la desaparició del llibre en format paper. Els apocalíptics prediuen cada poc de temps que morirà engolit per la tecnologia. Però el cas és que fins ara el llibre ha sobreviscut sense despenjar-se als llibres electrònics, als audiolibres i a invents més sofisticats. Ara, però, ha aparegut un competidor seriós: el Kindle. Aquest aparell, lleuger i fàcil de manejar, permet emmagatzemar fins a 200 llibres, i baixar l'última novetat en un minut des de qualsevol lloc. Es pot llegir al sol i compta amb el suport del poderós portal Amazon.

El Nacional de LIJ, per a Sierra i Fabra

El món de les lletres va aplaudir d'una manera unànime la concessió del Pre-

Flaixos

mi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil 2007 a Jordi Sierra i Fabra. L'obra escollida és *Kafka y la muñeca viajera* (Siruela), però a ningú no se li escapa que la distinció, la més important de les que s'atorguen a l'Estat espanyol, reconeix també el conjunt de la seua obra, formada per més de 300 títols traduïts a 25 llengües i dels quals ja s'han venut més de 7 milions d'exemplars (vora 400.000 només en 2006). Una proesa a l'abast de ben pocs. Més informació a: www.sierraifabra.com.

Any Rodoreda

El 17 d'octubre de 2008 farà un segle del naixement de Mercè Rodoreda, la nostra escriptora més internacional. Per a celebrar-ho, s'ha elaborat un programa ambiciós que inclou des de l'adaptació teatral de *La plaça del Diamant*, a càrrec de Josep M. Benet i Jornet, fins a rutes literàries, exposicions, conferències, audiovisuals, produccions virtuals o activitats educatives. L'objectiu és sempre el mateix: promoure l'estudi i la difusió de la figura i l'obra de l'autora de la inoblidable Colometa. Web oficial: www.anyrodoreda.cat.

Trobada catosfèrica

Els dies 25, 26 i 27 de gener se celebraran a Granollers les primeres Jornades de la Catosfera, un punt de trobada físic per al que fins ara només ha sigut un contacte virtual entre blocaires de temàtiques molt diverses. El programa, al qual han estat citats blocaires, experts i emprenedors de la nova xarxa 2.0, inclou una taula redona sobre blocs i literatura, i es prepara l'edició, a càrrec de Cossetània, d'un volum que recollirà alguns dels millors apunts sobre lletres publicats en els blocs durant els últims anys. Més informació i inscripcions: www.catosfera.net.

Bromera de lletres

Una prova més de l'auge dels blocs és l'obertura d'empreses i institucions en aquest puntal de la xarxa social anomenat Web 2.0. Edicions Bromera, que des de l'any 1997 manté una pre-

sència continuada a Internet a través de la seua pàgina web, s'afeg a aquest fenomen amb la creació de la bitàcola Bromera de Lletres, un espai d'informació sobre les novetats literàries i l'activitat i les curiositats que envolten la tasca editorial. Aquest bloc permet la interactivitat, amb el desig de mantenir un contacte més estret amb els lectors. Apunta'n l'adreça: <http://bromeradelletres.blogspot.com>.

El món d'Enric Valor

El segon volum de la col·lecció audiovisual «L'Àlbum», que impulsa Escola Valenciana ja està a la venda. L'elaboració de *Sendes i Carenes, el món d'Enric Valor* ha anat a càrrec de l'escriptor Víctor Labrado, i combina l'animació amb els paisatges reals on Valor va situar les seues novel·les i rondalles. Es tracta d'aventures interactives dirigides a xiquets i xiquetes d'Educació Infantil i Primària, un recurs idoni per a treballar a l'aula, però també per a disfrutar en família. El disc es pot adquirir en l'adreça: www.fev.org.

Jornades postFrankfurt

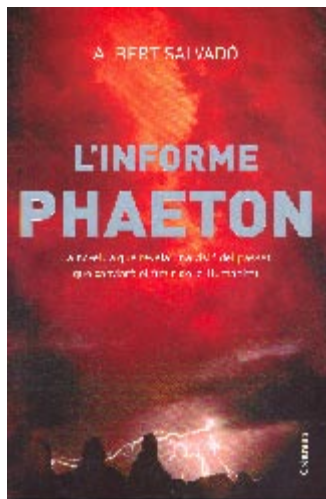
La Fira de Frankfurt, a la qual dedicarem el dossier central de *L'Illa* en el número anterior, no ha acabat amb el desmuntatge dels estands. Queda encara la feina d'anàlisi del que s'ha fet i de les perspectives de futur que s'han obert en la cita literària més important del món. En aquest sentit, la llibreria L'Odissea de Vilafranca anuncia per al principi de febrer unes completes jornades «postFrankfurt» en les quals escriptors, llibreters, editors i crítics debatan sobre el present i el futur de les nostres lletres. Aquesta iniciativa es financia amb la dotació econòmica prevista per al premi El Lector de l'Odissea, que va quedar desert en l'última convocatòria.

Dades

L'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana ha presentat el primer estudi sobre la professionalització del sector de la ploma a casa nostra. L'objectiu era conèixer com exerceixen la seua activitat el miler d'associats, en quin grau són o es consideren professionals, quins gèneres conreen i la llengua o llengües que utilitzen. Amb unes 400 respostes, les dades resultants es poden considerar significatives, i són les següents: el 49% afirmen tenir una dedicació *regular* a l'escriptura, tot i que no se senten ben retribuïts econòmicament, ja que el 30% troba insuficients els ingressos obtinguts. Només un 6'8 % viuen de l'escriptura, i no són precisament els que més ingressos anuals totals declaren haver percebut.

Només un 40% escriu exclusivament en català; el 60% restant utilitza també el castellà com a vehicle d'expressió escrita. Un 42% d'aquests ho justifiquen d'acord amb la naturalesa dels encàrrecs, un 20% manifesta que ho fa perquè domina les dues llengües, un 26% per necessitats d'expressió i un 8% explicita com a raó les majors possibilitats de mercat. En trobareu més informació en: www.escriptors.cat.

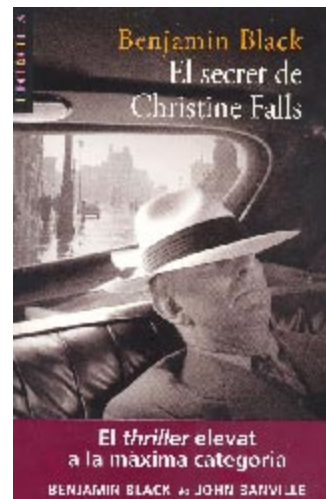
La teva llibreria Virtual et recomana

Albert Salvadó
Columna

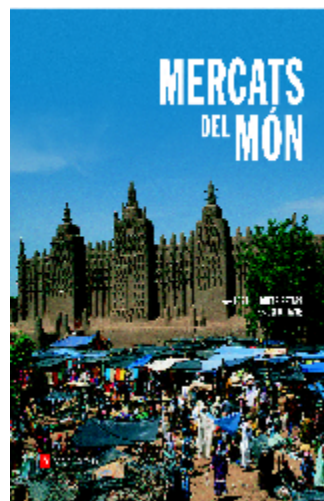
Petros Màrkaris
Pagès editors

Benjamin Black
Bromera

Klaus-Jürgen Nagel
Cossetània

J.Llorens Estapé
Angle Editorial

Jacques Le Goff
Viena Edicions

ona.cat

Gran Via, 654 - 08010 Barcelona - Tel/Fax 933 181 979

Nascuda l'any 1962, ONA segueix compromesa en la recuperació cultural del país, en especial en tot el que fa referència a la llengua catalana. Fidels a aquest ideal estem en disposició d'oferir-vos qualsevol llibre en català que estigui disponible, ja sigui al nostre espai web, **www.ona.cat**, o bé a la botiga de Gran Via, 654 de Barcelona.

UN MIRACLE INNOCENT

LOURDES TOLEDO

L'OBRA LITERÀRIA DE FRANK MCCOURT ÉS ESPILL DE MEMÒRIA PERSONAL I COL·LECTIVA. LA CO-NEGUDA TRILOGIA AUTOBIOGRÀFICA DE L'AUTOR IRLANDÉS –QUE ARA COMPLETA BROMERA AMB *I TANT*, QUE ES POSA A LA VENDA EN UNA CAIXA ESPECIAL AMB ELS TRES TÍTOLS– PARLA DE LA MISÈRIA D'UN PAÍS I DE L'INSTINT DE SUPERA-

CIÓ DELS IRLANDESOS. ÉS, DONCS, DEL SEU DESIG DE SORTIR D'IRLANDA PER PROSPERAR I DE LA RELACIÓ TIBANT AMB LA MARE, D'ON BROLLA EL TO ESPERANÇADOR I NAÏF DE MCCOURT. D'AQUESTA D'INFANTESA TRENCADEA NAIX TAMBÉ *EL NADAL D'ANGELA*, UN RELAT IL·LUSTRAT QUE SORPRENDRÀ ELS LECTORS.

Angela, la mare de Frank McCourt (Nova York, 1930), ha estat sempre el centre neuràlgic d'aquesta trilogia memorística i el punt de partida d'aquella primera novel·la, *Les cendres d'Angela* (Bromera, 2007), amb què l'autor es va donar a conèixer als 66 anys, una vegada retirat de la docència, i per la qual va guanyar el Premi Pulitzer. Cronològicament, i després de la sorpresa literària que van suposar aquestes memòries, vindria *'Tis. A memoir*, ara incorporada al catàleg de Bromera amb el títol *I tant*, i que s'afegia a *El professor* (2006), la tercera entrega autobiogràfica de McCourt.

Lluny del melodrama, tots tres volums configuren alhora un testimoni personal i una crònica social curulla de moments d'una duresa extrema, però també de capítols còmics replets de teatralitat, pura paròdia de moments viscuts i un relat que esdevé engrescador i divertit.

Probablement és la tradició oral dels irlandesos –cançons, llegendes i històries que impregnen les seues vides– el que ha donat destresa i veu a un narrador extraordinari, capaç de mirar la misèria pròpia des de la llunyania i riure-s'hi si s'escau.

Malgrat la deixadesa i la pobresa sota la qual van viure els germans McCourt –de set, en van sobreviure quatre– i a pesar de l'estigma social que perseguiria Frank per a tota la vida, el que més sobta en els seus llibres és el to naïf, tendre, seré i distant amb què parla de la seua família i de la seua lluita personal, una narració que –ben al contrari del que podríem suposar– no destil·la odi, ni judicis, ni retrets.

És, doncs, envoltats d'ingenuïtat, sensibilitat i enyorança de la terra que ens arriben els relats de McCourt i, en concret, *El Nadal d'Angela*, un conte que sorprén per la delicadesa i la comicitat amb què representa l'imaginari col·lectiu nadalenc. Un relat breu per a infants i adults en forma d'àlbum il·lustrat que ningú no esperava, i que ret un petit homenatge a Angela, la mare, amb qui

sempre va sentir que tenia un deute.

El conte –una mena de cant d'infants o *blues* nadalenc– recull la tradició catòlica irlandesa sota la qual l'autor va ser educat, un esperit religiós i festiu que ve dolçament il·lustrat pels dibuixos fets a pastel i de tonalitats blavenques, obra de Loren Long.

En aquestes pàgines oníriques i enterbolides per la nit i la grisalla irlandesa descobrim un Limerick –poble d'infantesa d'Angela i dels seus fills– immers en un blau humil. És en aquest escenari on té lloc la malifeta d'una Angela de sis anys, a qui se li ocorre furar el Jesuset del bressol d'una església per donar-li calor i recer a sa casa, una aventura innocent que acaba en un petit enrenou per a la seua família i per al capellà del poble.

EL SOMNI AMERICÀ D'‘I TANT’

Les aventures i les anècdotes viscudes i contades per McCourt tradueixen l'impacte cultural entre Limerick i Nova York, on els immigrants irlandesos vivien amb sentiment d'inferioritat i sensació de fracàs, sota el menyspreu dels americans envers la seua reputació de borratxos i morts de gana. «Ja estic fart de ser irlandès», escriu en *I tant*, «m'agradaria llevar-me al matí i no ser res, o alguna mena de protestant americà».

És, doncs, el somni de viure satisfets i superar-se, i no el desassossec de qui pensa «no sé on vull estar ni què he de fer», allò que empeny McCourt –tímid, acomplexat– a desembarcar a Manhattan als dinou anys, amb pocs dòlars a la butxaca i molta por de Déu i del món, i a tirar endavant, tot mirant el passat com «un túnel del qual m'alegra sortir per l'altra punta».

En *El Nadal d'Angela*, un àlbum il·lustrat que ningú no esperava, McCourt ret un homenatge a sa mare, amb qui sempre va sentir que tenia un deute

EL NADAL D'ANGELA. FRANK MCCOURT. IL. LOREN

LONG. BROMERA, 2007.

I TANT. FRANK MCCOURT. BROMERA, 2007.

LAURA GALLEGO:

«LA BONA LITERATURA FANTÀSTICA TÉ REFLEXIONS PROFUNDES AL DARRERE»

LAURA IBÀÑEZ

PRIMER ES VA GUANYAR ELS LECTORS I, GRÀCIES A ELLS, TANT ELS CRÍTIKS COM EL MÓN EDITORIAL HAN RECONEGUT ELS MÉRITS DE LAURA GALLEGO, UNA ESCRIPTORA QUE NOMÉS AMB TRENTA ANYS HA PUBLICAT UNA VINTE-NA D'OBRES I HA ESDEVINGUT UN AUTÈNTIC FENOMEN LITERARI ENTRE ELS ADOLESCENTS.

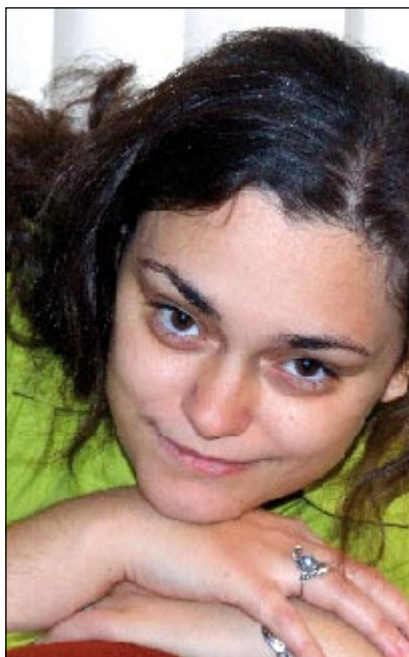

DESPRÉS DEL TERRATRÈMOL DE VENDES QUE VA SUPOSAR LA TRILOGIA *MEMÒRIES D'IDHUN*, GALLEGO TORNA ARA AMB *L'EMPERADRIU DELS ETERIS* (BROMERA, 2007), UNA NOVEL·LA FANTÀSTICA QUE S'ALLUNYA D'OBRES ANTERIORS SENSE PERDRE L'EMPREMTA CARACTERÍSTICA DE L'AUTORA VALENCIANA.

«De què ens serveix que ens expliquin contes sobre coses que no existeixen?» Si Laura Gallego haguera fet cas de Bipa, protagonista de *L'Emperadriu dels Eteris*, quan es fa aquesta pregunta al principi de la novel·la, potser ens hauríem perdut una de les proses més àgils i coloristes de la literatura juvenil actual. Perquè tot allò que no existeix pren forma en les obres de Gallego d'una manera sorprenent, tant que l'escriptora valenciana ha aconseguit atrapar milers de joves lectors fent el que desitjava des de ben menuda: escriure novel·la fantàstica.

Amb dos premis El Barco de Vapor, cinc contes i quinze novel·les, Laura Gallego s'ha donat a conèixer principalment per les trilogies fantàstiques *Cròniques de la Torre* i *Memòries d'Idhun*. Tant l'una com l'altra han generat fenòmens de fans, amb webs i fòrums que reuneixen els apassionats d'aquestes històries. Però ha estat la febre idhunita la que ha trencat motles: se n'han venut més de 350.000 exemplars i ha estat traduïda a dotze idiomes.

Ara, Laura Gallego aposta per un món fantàstic totalment nou amb *L'Emperadriu dels Eteris*, una novel·la que va gestar i escriure en secret, «sense presses, perquè ningú no l'esperava». En aquesta nova obra, Gallego conta el viatge d'Aer i Bipa, dos joves molt distints i amb una

Laura Gallego ha esdevingut una escriptora de gran èxit.

manera ben diferent d'afrontar l'existència, cap al Regne dels Eteris, un suposat paradís on les persones no pateixen. Però per a arribar-hi, cal deixar enrere les Coves, el lloc càlid on viuen, i travessar tot un seguit de terres inhòspites, fredes i perilloses.

«*L'Emperadriu dels Eteris* no és un altre Idhun, no és una fantasia èpica clàssica, sinó un poc atípica, de la "rara". És un llibre molt minimalista, amb pocs personatges i sense dracs, unicorns ni res de semblant. Es tracta d'una mena de futur postapocalíptic en el qual tot ha mort i els pocs animals i persones que queden han hagut de refugiar-se davall terra. Res a veure amb l'explosió de color d'Idhun», afirma. El to d'aquesta història el trobarem en el blau de l'Estrella de l'Emperadriu i en el blanc dels gòlems de gel i neu.

Aquesta és la segona novel·la de Laura Gallego que Bromera publica en la col·lecció «Esfera», després de *Mandràgora*, que ha estat tot un èxit i que confirma el moment efervescent que viu la literatura fantàstica, gràcies, en part, a la confluència dels fenòmens *Harry Potter* i l'adaptació cinematogràfica de la trilogia *El senyor dels anells*. «La literatura fantàstica sempre ha tingut seguidors –afirma Laura–, però ara la coneix el públic en general i agrada. Abans es cre-

Els joves lligem.
El que cal fer és
oferir-los llibres que
realment els puguin
interessar

ia que la fantasia era només per a xiquets i que quan et feies gran havies de llegir unes altres coses, però no és així. La bona literatura fantàstica, a més de la història d'aventures, té reflexions profundes al darrere que t'ajuden a entendre la realitat, no és un gènere d'evasió.»

LECTORS JOVES

Mentre parlem, Laura Gallego no deixa de moure's a la cadira. No s'està quieta, com el ritme en les seues novel·les, i es molesta davant el tòpic que diu que els joves no lligen: «És una afirmació general i injusta perquè hi ha xics i xiques que són autèntics devoradors de llibres. Al meu fòrum hi ha 12.000 persones enregistrades i és un fòrum estrictament literari, i la mitjana d'edat dels usuaris és entre 14 i 17 anys, edat en què, segons diuen, ningú no llig res. El que cal fer és oferir als joves llibres que realment els puguin interessar».

I ella sembla haver connectat amb els gustos d'aquest segment de la població quasi sense voler. «Quan escric», assegura, «no pense en l'edat de la persona que ho llegirà, escric el que m'agrada, el que em preocupa. Sorprenentment, malgrat tenir trenta anys, el que escric interessa a la gent de quinze, i més del 80% dels meus lectors són adolescents. No sé si sóc més immadura del que pensava...».

Els seus lectors la segueixen allà on va, participen en els concursos que organitza, li fan preguntes constantment sobre aspectes de les seues obres o sobre el seu pròxim treball. «Sempre hi ha

LAURA GALLEGO (Quart de Poblet, 1977) és llicenciada en filologia hispànica i escriptora. Ha captivat joves de mig món amb les seues novel·les plenes de fantasia i aventures. Web de l'autora: www.lauragallego.com.

En *L'Emperadriu dels Eteris* crea un nou món allunyat del colorisme d'Idhun en el qual es barregen la fantasia i la mística. Els dos protagonistes, Bipa i Aer, emprendran un viatge perillós i sorprenent cap a un lloc somiat que podria ser només una quimera. Web del llibre: www.bromerajove.com/eteris.

qui em veu reflectida en un dels protagonistes de les meues obres. Contràriament, no hi ha cap personatge amb el qual m'identifique plenament, però sóc capaç d'entendre'ls i de justificar-los, de posar-me al seu lloc per poder escriure el que fan i el que pensen.»

Gallego manté un contacte molt directe amb els lectors, fins al punt de contestar a mà els milers de cartes que rep «encara que amb un retard de nou mesos». De fet, en les presentacions de *L'Emperadriu dels Eteris* a Barcelona i a València van participar dues de les seues lectores, guanyadores del concurs «Què esperes del nou llibre de Laura Gallego?», organitzat per Bromera.

L'escriptora ens explica que el seu repte és aconseguir crear un món fantàstic on hi haja sorpreses a cada moment. «Malgrat crear universos de fantasia —puntualitza l'autora—, sóc molt racional i busque una explicació per a tot, però m'agradaria crear un món sense mapa, imprevisible. El que passa és que als autors de literatura fantàstica ens demanen coherència, una organització dins els nostres mons. Els lectors volen que tot estiga pensat, volen saber-ho tot sobre el món fantàstic que crees, com funciona, què pots trobar-hi, i si hi ha alguna cosa que no els quadra, s'ofenen.»

L'EMPERADRIU DELS ETTERIS. LAURA GALLEGÓ.

BROMERA, 2007.

Amb *L'Emperadriu dels Eteris*, Laura Gallego ha creat un món nou i fascinant.

SEXUALMENT

LALGUNA VEGADA HAS INTENTAT PRACTICAR LES POSTURES DEL *KAMASUTRA*? HAS PROVAT DE FER UN *STRIPTEASE* COM EN *NOU SETMANES I MITJA*? SI ELS RESULTATS HAN SIGUT SATISFACTORIS, PERÒ ESPECIALMENT SI NO VAN SER EL QUE ESPERAVES, HAS DE LLEGIR EL PRIMER LLIBRE DE LA POPULAR PRESENTADORA NÚRIA ROCA, EN EL QUAL PARLA,

SENSE EMBUTS I AMB MOLT D'HUMOR, D'EXPERIÈNCIES SEXUALS, VISCUTES O IMAGINADES. T'ENTRETINDRÀS, ET SORPRENDRÀS, ET DIVERTIRÀS I T'EXCITARÀS AMB AQUESTES HISTÒRIES, QUE DE SEGUR VOLDRÀS PROTAGONITZAR, TU DEUS SABER AMB QUI. AMB EL FRAGMENT SEGÜENT JA POTS COMENÇAR A IMAGINAR-HO...

Jo no he practicat sexe en un avió, ni en un ascensor, ni a la torre d'un campanar. A mi no em pareixen llocs molt normals perquè sorgisca la passió, però, segons el que em conten, no és tan infreqüent que la gent faça sexe en aquests llocs i en d'altres encara més estranys, com la roda de la fira o un cementeri. La cosa té a veure amb el morbo, i està clar que, a vegades, excita moltíssim la possibilitat de ser enxampats i haver d'eixir fugint amb la cua entre les cames. Això està molt bé, però on m'agrada realment és en un llit. Com a màxim, en un sofà, perquè qualsevol altre lloc m'és un poc incòmode. Jo he tingut algunes experiències molt bones al servei d'un restaurant, a la cambra d'una depuradora o al pàrquing d'un aeroport, però quan ixes del llit per buscar experiències noves pot ser que la cosa no siga tan gratificant, i fins i tot es corre el risc de lesionar-se greument. No m'agradaria emprar paraules malsonants per a descriure res en aquest llibre, però no n'hi ha cap que reflectisca millor el que ens ocorregué un dia, al meu xic i a mi, mentre intentàvem fer-ho a la banyera. Ens fotérem una llet que pogué acabar en tragèdia i que, finalment, se saldà amb un trau al cap d'ell i una contusió forta al meu còccix, és a dir, a la rabada. La qüestió és que ell no estava tan fort com creia, o jo en realitat no estava tan prima. El cas és que m'agarrà damunt –perquè s'entenga el verb en tota la seua esplendor, diguem que era de Buenos Aires–. Doncs això, m'estava agarrant amb molta força i molt a dins per la posició i perquè l'argentí, dit siga de pas, ho tenia tot en proporció. El seu 47 de peu no va servir de molt, perquè en un moment determinat no es recolzà bé i s'esvarà en una de les seues envestides. Els dos peus s'alçaren

Núria Roca

tot d'una i se'n vingueren damunt de mi, que era allà penjada i encaixonada, i caiguérem els dos sobre el meu cul, que esmorteí la seua cabotada contra el vorell de la banyera. No recorde què contàrem a les urgències de l'ambulatori, però, si hem de jutjar per les rialletes de les infermeres, no va ser una història massa coherent.

La culpa que passen aquestes coses, la tenen les pel·lícules, en les quals tot ix sempre perfecte. Una parella practica sexe en un carreró de Manhattan, de nit i plovent, i foten un clau perfecte. Prova de fer-ho en la vida real. Et destrosses l'esquena, mors de fred quan cau la pluja a les mamelles i, per descomptat, t'atraquen dos llatins molt abans d'abaixar-te les bragues. Parlant de bragues, a les pel·lícules és molt habitual que una parella entre excitadíssima a un luxós apartament de Los Angeles, tanquen la porta d'una revolada, es llancen contra la paret, ell alce la falda de la xica i, pres d'una passió incontrolable, li trenque les bragues amb una facilitat extrema. Matisem. En primer lloc, per què s'han de trencar les bragues, tan fàcil com és abaixar-les –sobretot, per a algunes–? A més, quan ixes de festa et poses unes bragues precioses que solen costar 30 euros, i si te les trenquen, t'excites, però d'una altra manera. En segon lloc, trencar unes bragues no és tan fàcil com sembla a les pel·lícules. Un xic va passar tres minuts pegant estirons a les meues i allò no es trencava de cap manera. Arribà a prendre-s'ho com una qüestió personal i després dels estirons ho intentà a mossos, com un gos rabios. Finalment vaig haver d'abaixar-me-les i ell se sentí una miqueta frustrat. Les pel·lícules diuen moltes mentides.

M. JOSEP PICÓ:

«PATIREM LA NEGLIGÈNCIA DELS POLÍTICS»

IGNASI FRANCH

ESCRIT PER LA PERIODISTA I PROFESSORA MARIA JOSEP PICÓ, *EL CANVI CLIMÀTIC A CASA NOSTRA* ÉS UN LLIBRE DE DIVULGACIÓ QUE ENS EXPLICA AQUEST PROCÉS –TAN MEDIÀTIC DURANT ELS ÚLTIMS TEMPS– I LES CONSEQÜÈNCIES QUE SE'N PODEN DERIVAR SI NO S'ACTUA AMB DECISIÓ. CENTRAT EN L'ÀREA MEDI-

TERRÀNIA, EXPLICA ELS ESTRALLS CAUSATS PER UN MODEL DE CREIXEMENT ECONÒMIC PREDADOR DE RECURSOS HÍDRICS I DE SÒL. ÉS UN CLAM, ENCARA OPTIMISTA PERÒ INQUIETANT, A LA RESPONSABILITAT DE TOTS ELS ACTORS SOCIALS, DES DELS GOVERNANTS FINS ALS CIUTADANS DEL CARRER.

—*Què sent quan líders polítics o empresaris encara posen en qüestió que el canvi climàtic siga una realitat?*

—Una enorme enyorança de la responsabilitat que tots tenim envers la protecció del nostre entorn. Quant a la negació de l'escalfament global del planeta des dels sectors privats, lamente les escasses aspiracions dels nostres empresaris per superar el benefici a curt termini. En el cas dels polítics, la situació és molt més greu, perquè la seua negligència comportarà conseqüències que patirem tots.

—*L'enfocament que dona al llibre és relativament optimista: explica que, si ens posem a treballar, podem parar el colp.*

—Els projectes positius conviden a participar-hi, mentre que els anuncis catastrofistes ens porten a la inactivitat. Sí, sóc optimista perquè hi ha evidències molt clares del reescalfament de la Terra, però en les nostres mans i la nostra voluntat es troba la solució.

—*Altres autors, com James Lovelock, però, parlen de la impossibilitat d'un desenvolupament sostenible, i de la necessitat d'una «retirada estratègica»...*

—Els missatges negatius no ajuden a generar consciència ambiental. La de Lovelock és una veu molt qualificada, i estic d'acord amb ell que serà molt complicat canviar la direcció de les tendències econòmiques i del model energètic global. Però, com a periodista, he fet un estat de la qüestió al nostre àmbit mediterrani, i he volgut donar una perspectiva més calmada.

—*Llegint El canvi climàtic a casa nostra constatem que ens hem fet molt de mal, amb dinàmiques com la urbanització de les zones costaneres.*

M. Josep Picó.

—Efectivament, el nostre model d'ocupació del territori ens ha fet més vulnerables davant de qualsevol fenomen, com ara un episodi de pluges torrencials o una onada de calor.

—*La Mediterrània és una zona especialment sensible a l'escalfament global?*

—Sí, com a mar tancada és molt sensible. La seua complexitat requereix que es facen models climàtics regionalitzats i específics, i per a això cal voluntat política i inversions per a la investigació. També cal que les administracions promoguen l'ús de les energies renovables.

—*Sovint s'ha parlat d'aquestes com un llast per al desenvolupament econòmic. Quant s'haurà d'encarir el petroli perquè apostem per energies més netes?*

—És evident que el sector energètic té un gran poder econòmic i la seua gran aposta no són les fonts alternatives. En tot cas, no pense que siga només una qüestió de preu, sinó de prioritats socials. Per exemple, ara és moda anar amb tot terreny. Té igual el preu elevat d'aquests vehicles, el consum..., el que importa és el prestigi social que aporten a qui els conduïx.

—*A qui li donaria el seu llibre perquè el llegira?*

—Una de les experiències més especials com a periodista (en el diari *Levante-EMV*, en la revista *Nat*, amb aquest llibre...) és poder descobrir a lectors no especialitzats temes ambientals a través d'un llenguatge planer: fomentar el coneixement ajuda a crear una opinió pública més crítica. I potser m'agradaria que algun polític del Govern valencià fera una ullada al llibre, però ells coneixen bé quin model econòmic estan impulsant.

Sóc optimista
perquè, tot i que hi ha
evidències molt clares
del reescalfament de la
Terra, la solució es troba
en les nostres mans i en
la nostra voluntat

EL CANVI CLIMÀTIC A CASA NOSTRA.

M. JOSEP PICÓ. BROMERA, 2007.

VILAWEB | Lletres

Actualitat - Reportatges - Entrevistes - Novetats editorials
vint-i-quatre hores al dia i set dies a la setmana

www.vilaweb.cat/lletres

UN MITE

PER A TOTS ELS PÚBLICS I TOTS ELS TEMPS

JORDI MATA I VIADIU

QUAN PER AQUESTA CONTRADA, DE SALSES A GUARDAMAR, S'ESMENTA JAUME I, ÉS FÀCIL TROBAR EXPRESSIONS D'ADMIRACIÓ CAP AL REI QUE, AMB ELS SEUS ACTES, VA COMENÇAR A DOTAR D'UNA PERSONALITAT PRÒPIA UNES TERRES QUE, ACTUALMENT, ENCARA DISCUTEIXEN SOBRE AQUELLS

ORÍGENS PER A DETERMINAR EL GRAU DE VALIDESA D'UNES REIVINDICACIONS POLÍTIQUES I CULTURALS QUE VÉVEN D'ANTIC. ALLÒ INDISCUTIBLE, PERÒ, ÉS QUE SENSE JAUME I LA HISTÒRIA HAURIA ESTAT MOLT DIFERENT I POTSER AQUESTS MOTS ESTARIEN ESCRITS EN UN ALTRE IDIOMA.

El destí fabulós de Jaume I ja s'albira en les circumstàncies del seu naixement, el 2 de febrer de 1208 a Montpeller, fruit d'una còpula ocasional entre els seus pares, Pere I i Maria de Montpeller, amb ressons de la llegenda del rei Artur, engendrat d'una manera similar. Objecte de mercadeig polític per part del seu pare, que va lliurar-lo com a penya al seu principal enemic,

Simó de Monfort, Jaume va quedar orfe als cinc anys i va caldre la intervenció del papa Innocenci III perquè Monfort el deixés anar a ocupar el seu tron. Educat per l'orde del Temple, el petit comte rei va créixer enmig d'una noblesa delerosa d'augmentar el seu patrimoni.

S'ha dit que aquest afany dels nobles, unit als desitjos d'expandir-se per la Mediterrània d'una burgesia mercantil i als d'assolir prestigi i autoritat del mateix Jaume, va fomentar l'engrandiment catalanoaragonès de l'època, emparat en un context de lluita religiosa contra l'enemic sarraí. Les conquestes de Mallorca (1229) i de València (1238), que comportaren que s'hi instaurés el sistema feudal i que s'hi reorganitzés la societat mitjançant mesures de colonització i repoblament, són la base de la fama de Jaume I, més gran encara si, en una decisió controvertida i condicionada per pactes anteriors als fets, no hagués lliurat al seu gendre, Alfons X de Castella, el regne de Múrcia, guanyat als musulmans per les armes catalanes.

Tanmateix, Jaume I no va ser només un guerrer, sinó també algú que va desenvolupar el comerç, va establir relacions amb el nord d'Àfrica, va impulsar institucions com les corts catalanes

Jaume I va ser un gran polític i un militar excepcional.

i els primers consolats de mar, va conferir legislació pròpia al regne valencià i va elevar el català a llengua de cultura en usar-lo per a descriure les seves gestes en la primera gran crònica medieval del país, el *Llibre dels fets*. Quan va morir el 1276, a València, la seva obra va començar a esquarterar-se, cosa que ell mateix va afavorir en dividir el reialme entre els seus hereus. La unió

dels territoris que parlen una mateixa llengua havia estat una realitat que no va sobreviure al seu creador.

Com sol passar, la mitificació del personatge va iniciar-se amb el seu traspàs. L'empremta del seu govern, positiva malgrat errades de pes —«Col·locat entre un Sant i un Savi, el Conqueridor va deixar que, l'un al Nord, l'altre al Sud, se li enduguessin importants territoris que li pertanyien, allà de dret, ací de fet.»—, diu Ferran Soldevila tot enfrontant-lo a Lluís IX de França i a Alfons X de Castella—, l'ha fet atractiu per a tots els credos. Ídol dels maulets, que durant la Guerra de Successió el veieren com un defensor dels desvalguts contra els abusos de la noblesa; dels liberals, que l'agafaren com a referent del parlamentarisme; dels romàntics, que l'identificaven amb ideals cavallerescos; dels republicans, que el consideraven tolerant, i dels franquistes, que l'exalçaven com a líder cristià, Jaume I torna a ser analitzat amb motiu del 800 aniversari del seu natalici, que Bromera commemora amb la publicació d'un acurat llibre: *El rei conqueridor. Jaume I: entre la història i la llegenda*.

**La mitificació de
Jaume I va iniciar-se
amb el seu traspàs. Ara
torna a ser analitzat
amb motiu del 800
aniversari del seu
natalici**

EL REI CONQUERIDOR. JAUME I: ENTRE LA VIDA I LA LLEGENDA. ANTONI FURIÓ. BROMERA, 2007.

JAUME I, EL CONQUERIDOR

JULI CAPILLA

EL REI CONQUERIDOR. JAUME I: ENTRE LA HISTÒRIA I LA LLEENDA, D'ANTONI FURIÓ, ÉS UNA OBRA ACURADA I RIGOROSA, DIDÀCTICA I AMENA, QUE TÉ LA VOLUNTAT D'ACOSTAR-SE AL GRAN PÚBLIC. UNA «BIOGRAFIA ASSAJADA» IL·LUSTRADA AMB MÉS DE 150 IMATGES QUE VOL COMMEMORAR EL

800 ANIVERSARI DEL NAIXEMENT DEL REI JAUME I, EL CONQUERIDOR, EL FUNDADOR DE L'ANTIC REGNE DE VALÈNCIA; UN LLIBRE SOBRE LA VIDA D'UN PERSONATGE HISTÒRIC IMPORTANTÍSSIM QUE VA DONAR CARTA DE NATURALESA AL NOSTRE POBLE.

Entre tots els personatges històrics que tenim els valencians –sant Vicent Ferrer, els Borja, Lluís Vives, Blasco Ibáñez, Sorolla...– Jaume I ocupa, a una distància pregonna, la primera posició. I no és casualitat ni és degut a cap caprici de l'atzar. El mite i la llegenda de Jaume I tenen fonaments històrics sòlids i raons convincents que n'expliquen la perdurabilitat en el temps i la fermesa quasi irrefutable. És, ni més ni menys, «el pare de la pàtria», per dir-ho amb termes un punt entusiastes; el detonant que va propiciar la fundació d'un regne cristià nou a les antigues terres de Xarq Al-Andalus, habitades durant vora cinc segles pels sarraïns, pels «infidels».

Jaume I ens dona carta de naturalesa com a poble, a nosaltres, els valencians. La conquesta de les terres andalusines compreses entre Vinaròs i Oriola, si fa no fa, esdevindria, de bon començament, i per voluntat expressa del rei conqueridor, el pas previ a la inauguració d'un regne independent, diferenciat jurídicament i políticament dels altres dos territoris que formaven l'aliança catalanoaragonesa. Jaume I crea *ex professo* un regne nou a València, i un altre també a Mallorca. I aquesta voluntat de dotar-nos, als valencians, d'entitat i personalitat pròpies –ni que fóra únicament des del punt de vista polític i jurídic–, justifica, *per se*, l'exacerbació del mite.

UN MITE CONTROVERTIT

El mite o la llegenda de Jaume I se sustenta amb folgança entre valencians i balears, però ha trobat la resistència i la

crítica explícita en la tradició historiogràfica catalana i aragonesa. Els historiadors catalans li han retret que desistira dels territoris d'Occitània, després de les capitulacions signades en el tractat de Corbeil, i l'han acusat també d'haver esquarterat els seus regnes i d'haver debilitat la monarquia; els aragonesos, per la seua banda, li han reprotxat la creació d'un regne nou sobre unes terres que consideraven la seua via natural d'expansió i sobre les quals pretenien governar.

Ben mirat, però, el rei en Jaume no va poder fer una altra cosa o, per dir-ho des d'una altra perspectiva, va fer el que va considerar que era millor per a la Corona. Així ho explica Antoni Furió en el seu llibre: «Jaume I va ser abans de tot un rei guerrer, un rei conqueridor. Però també un polític pragmàtic i realista, conscient de les seues limitacions i de les del seu estat. Més conscient, si més no, que els historiadors que durant segles li han reprotxat algunes de les seues decisions». Al capdavant, era conscient del poder incipient dels regnes veïns, Castella i França, dos gegants colossals les conquestes i l'expansió dels quals constituïen una seriosa amenaça per a la mateixa perdurabilitat d'un regne important, però políticament i territorialment modest, com era el de la confederació catalanoaragonesa.

UNA VIDA AGITADA, UNA «OBRA» PERDURABLE

A pesar d'aquests tradicionals retrets, cal dir que el mite i la llegenda del rei en Jaume són fermes, i són sostinguts

**El mite i la
llegenda de Jaume I
tenen fonaments
històrics sòlids i
raons convincents
que n'expliquen la
perdurabilitat en el
temps**

per una biografia portentosa i heroica. Jaume I fou, abans de res, un rei conqueridor, la vocació del qual era expandir els seus dominis territorials i, de passada, assentar-hi el cristianisme. La seua obsessió primera, però, fins i tot per sobre de la fe catòlica que professava —el rei era de missa diària— va ser l'eixamplament dels seus regnes: per la Península i enllà de la mar, fins a arribar a Terra Santa, una quimera que l'acompanyà tota la vida, i que intentà, a la vellesa, d'una manera infructuosa. No obstant això, amb el seu llegat de conqueridor, els regnes de València i de Mallorca, n'hi ha prou per a nodrir una llegenda que ja es va forjar en vida del monarca i que es projecta encara avui dia i perdura com un

Jaume I va ser un polític pragmàtic i realista, conscient de les seues limitacions i de les del seu estat

intercedí per forçar-ne l'alliberament i el lliurament als seus súbdits catalans i aragonesos. I, més tard, va ser fet presoner pels seus barons a Saragossa, els quals li van demanar terres i diners abans d'alliberar-lo.

El rei en Jaume va haver de bregar tota la vida contra els indòmits i pretensiosos barons de Catalunya i Aragó, creditors de privilegis que no els corresponien, i amb els nobles i els

magnats que el veien «com un igual, com el primer entre ells, però com un entre ells», com diu Antoni Furió en la seua biografia. A més, el rei va tenir unes relacions força complicades amb els seus fills, presidides ben sovint per les disputes que la seua descendència mantenia per qüestions

emblema incontestable entre els valencians, i també entre els nostres germans de les Illes.

Però la vida del rei en Jaume no va ser, ni de bon tros, com una bassa d'oli. Els cronistes —Desclot, Muntaner, el mateix rei— no dubten a qualificar el seu naixement, esdevingut el 2 de febrer de 1208, com un veritable «miracle», per tal com el rei Pere d'Aragó i Maria de Montpeller, els seus pares, el van concebre a contracor —per dir-ho suaument—, gràcies a una enganyifa, segons les diverses versions que ens n'han arribat. La seua infantesa tampoc no va ser un camí de roses. Quan només tenia cinc anys, es va quedar orfe de pare i mare i va quedar sota la tutela de Simó de Montfort, el cap dels croats, qui el va recloure com a ostatge a Carcassona, fins que el papa

d'herència i de successió al tron; fins i tot va ser testimoni de la mort de Ferran Sanxis, un dels fills favorits del monarca, a les mans del seu germà Pere, que ja s'havia erigit llavors com l'hereu del tron.

Jaume I fou un rei conqueridor, un militar ambiciós els èxits del qual són deguts, en gran manera, als seus dots extraordinaris per a la guerra, a la seua condició innata de bon estrateg i diplomàtic intel·ligent. Un rei que sabé traure el màxim profit de les seues campanyes i gestes d'expansió.

EL REI CONQUERIDOR. JAUME I: ENTRE LA VIDA I LA LLEENDA.

ANTONI FURIÓ. BROMERA, 2007.

UNA MIRADA ACTUAL A LA CONQUESTA MÉS MÍTICA

BENJAMÍ RAMON

ES PUBLICA *TEMPS DE CONQUESTA*, DE L'ESCRITOR ENRIC LLUCH. EL LLIBRE, QUE VA OBTENIR EL PREMI DE NOVEL·LA HISTÒRICA JUVENIL FAR DE CULLERA EN LA CONVOCATÒRIA DEL 2007, TÉ COM A REREFONS LES CONQUESTES DE JAUME I, LES CAMPANYES DE MALLORCA I VALÈNCIA, I S'HI CONTEN LES PERIPÈCIES D'UN INDIVIDU, GUILLEM, FERRER DEL DUC DE CARDONA, EL QUAL ES VEU INVOLUCRAT,

COM UNA BAULA MÉS DEL SISTEMA FEUDAL, EN LA GRAN EPOPEIA DE LA CORONA CATALANOARAGONESA. LA DIALÈCTICA ENTRE LA MICROHISTÒRIA I LA MACROHISTÒRIA ÉS UNA CONSTANT EN *TEMPS DE CONQUESTA*, OBRA ESPECIALMENT OPORTUNA QUE S'AFIG A LA COMMEMORACIÓ DEL VUITÉ CENTENARI DEL NAIXEMENT DEL REI CONQUERIDOR.

Probablement, l'any 2008 es publicaran unes quantes obres sobre la figura i el context històric de Jaume I. També en l'àmbit de la ficció, esperem. Hi ha qui es queixa que els escriptors beuen massa sovint de les fonts del passat i troben poca inspiració en els fets contemporanis. Potser no els falta raó, i caldria mirar més a prop, trobar un equilibri cronològic a l'hora de buscar les muses. Però tampoc no hem d'oblidar que, tot i dirigir el focus cap a un marc pretèrit, l'escriptor en pot oferir una mirada contemporània, ideològicament i estèticament.

El que em sorprén més és que tan pocs escriptors s'hagen deixat temptar per l'època del conqueridor, i que no se n'haja originat fins i tot un subgènere, d'un relat que té el seu parangó, quant a la magnitud, en l'epopeia del Far West americà, mite fundacional construït en l'imaginari dels Estats Units.

Enric Lluch (Algemesí, 1949) és un escriptor amb una trajectòria àmplia, reconegut en l'àmbit de la narrativa infantil i juvenil amb llibres i premis de pes. No és la primera vegada que s'ha deixat seduir pel gènere de la narrativa històrica, en el qual ja va fer una incursió ben interessant en *Si la gran deessa ho vol*, llibre amb què ens va oferir un accent diferent del seu registre narratiu habitual.

En *Temps de conquesta* se segueix fil per randa l'itinerari de la crònica reial, el *Llibre dels fets*, i hi apareixen les forces motrius que mouen la societat de la baixa edat mitjana, la política de conquesta de territoris, la puixança del comerç, les pugnes entre els senyors i la lluita de la

corona per imposar-hi la seua hegemonia com a *primus inter pares*; però, per damunt d'aquesta escenografia, diguem-ne macrohistòrica, Lluch ha volgut posar la mirada en un individu sense importància, un jove anomenat Guillem Ferrer, un anti-heroï (que no deixa de ser l'heroï contemporani al capdavant), per

explicar-nos l'estupor i la por d'un temps de supervivència, en què qualsevol pot ser arrabassat del seu lloc perquè no és sinó la baula més simple d'una societat estamental, obligat a contemplar l'horror, a participar-hi, i a qui són vedades, fins i tot, les decisions més íntimes. Segons com, i segons l'espai geogràfic, aquesta és encara una mirada ben actual.

Tot i això, la força de *Temps de conquesta* rau en la contenció, l'exposició quasi documental dels fets, que no es rabeja en l'exaltació dels sentiments sinó que mostra el drama de les situacions, amb un llenguatge acurat i versemblant.

L'obra es presenta en una col·lecció juvenil i s'acompanya d'un dossier en les pàgines finals que explica el context històric de la novel·la. Això, potser, la fa adequada perquè pugui servir com a lectura complementària en els àmbits acadèmics; és una bona síntesi del període, al capdavant.

El més important és que som davant d'una obra intel·ligent i sensible que no caldria relegar només als joves, i que podria llegir qualsevol persona intel·ligent i sensible.

Som davant d'una obra intel·ligent i sensible que no caldria relegar només als joves

TEMPS DE CONQUESTA. ENRIC LLUCH. BROMERA, 2007.

Per fi he trobat la universitat que
s'adapta a mi i no a l'inrevés.

Cristina
Empleada de banca
i estudiant d'Administració
i Direcció d'Empreses a la UOC

Benvinguts a la universitat personal

Com la Cristina, més de 37.000 persones en 45 països han fet seva la UOC, la primera universitat *on line*, i han pogut accedir a una formació personalitzada, assistida per un professorat de primer nivell, i a tots els recursos i serveis formatius que posem al teu abast. 12 anys d'experiència fan de la UOC una universitat capdavantera, on la qualitat i l'adaptació a l'estudiant són una de les principals prioritats. T'animem a formar part de la universitat que t'ajuda a fer possible tot allò que et proposis. Benvinguts a la UOC.

Titulacions oficials

DIPLOMATURES

- Ciències Empresarials
- Turisme

LLICENCIATURES

- Dret
- Filologia Catalana
- Humanitats
- Psicologia

LLICENCIATURES 2n. CICLE

- Administració i Direcció d'Empreses
- Ciències del Treball
- Comunicació Audiovisual
- Documentació (gestió de la informació)
- Filologia Catalana
- Humanitats
- Investigació i Tècniques de Mercat (màrqueting)
- Psicopedagogia
- Publicitat i Relacions Públiques

LLICENCIATURES 2n. CICLE / MÀSTER

- Estudis de l'Àsia Oriental
- Estudis de Ciències Polítiques i de l'Administració

ENGINYERIES

- Enginyeria d'Informàtica (2n. cicle)
- Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió
- Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Sistemes
- Enginyeria Tècnica de Telecomunicació, especialitat en Telemàtica
- Graduat de Multimèdia (títol propi)

MÀSTERS OFICIALS

- Màster oficial d'Educació i TIC (*E-learning*)
- Màster oficial de Programari lliure
- Màster oficial de Societat de la informació i el coneixement

I TAMBÉ A LA UOC

- Màsters i postgraus
- @tenu universitari
- Curs d'accés a la UOC per a més grans de 25 anys

Sol·licitud d'accés a www.uoc.edu
Inici període lectiu: febrer de 2008

Informa-te'n als centres i punts de suport de la UOC a
BARCELONA, L'HOSPITALET DE LLOBREGAT, LLEIDA, MANRESA,
REUS, SABADELL, SALT, SANT FELIU DE LLOBREGAT, TERRASSA,
TORTOSA, VIC, VILAFRANCA DEL PENEDÈS, VILANOVA I LA GELTRÚ,
CIUTADELLA, EIVISSA, MANACOR, VALÈNCIA, MADRID I L'ALGUER,
al tel. 902 141 141 i al nostre web www.uoc.edu

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

UN MÓN EN CONFRONTACIÓ: EL PASSAT VICTORIÓS I EL PRESENT DECADENT

ALÍCIA TOLEDO

SI HI HA UNA CONSTANT EN L'OBRA D'ORHAN PAMUK, AQUESTA ÉS LA VOLUNTAT DE MOSTRAR, D'UNA MANERA EXPLÍCITA, EL XOC ENTRE MODERNITAT I TRADICIÓ, ENTRE OCCIDENT I L'ISLAM. *EM DIC VERMELL* ABORDA AMB HABILITAT AQUEST TEMA, A TRAVÉS DE LA TRADICIÓ DE LA

PINTURA ISLÀMICA CONTRAPOSADA AL FANATISME RELIGIÓS. PERÒ TAMBÉ ÉS UNA NOVEL·LA D'INTRIGUES –POLICIAQUES I AMOROSES–, REFLEX D'UNA ÈPOCA I D'UN TIPUS D'ART QUE AGONITZEN, I ECO DE TOT UN SEQUIT DE LLEGENDES D'ANTANY.

Ambientada en l'Istanbul del segle XVI, als inicis de la decadència de l'Imperi Otomà, la història gira al voltant del desig del Sultà d'encomanar un llibre amb retrats que lloen els seus èxits. El seu objectiu és competir amb la pintura «franca» –com anomena Pamuk a Occident– i, de retop, impressionar els governants venecians. En darrer terme, la idea del Sultà és fer-los témer l'Imperi Otomà i que s'avinquen a negociar-hi. L'Alcorà, però, prohibeix les representacions figuratives a fi d'evitar la idolatria i impedeix, per tant, que hi haja retrats del Sultà. Això vol dir que el llibre encarregat hauria de fer-se a la manera de la pintura europea i deixar

de banda, en la mesura que siga possible, les tradicions perses i xineses, motiu suficient per a desencadenar la ira dels fanàtics religiosos i de l'ortodòxia pictòrica dels il·lustradors. La tradició dels il·lustradors islàmics implica ignorar el sentit de la perspectiva, cosa que xoca d'una manera inevitable amb els avenços de la pintura europea de l'època. En *Em dic Vermell*, la lluita per mantenir la personalitat i els costums propis es contraposa amb l'arribada de les influències occidentals –en aquest cas, pictòriques–, tot passat pel sedàs de la religió més radical i de les seues pressions.

ASSASSINATS, AMOR I FANATISME RELIGIÓS

En aquest context, són assassinats dos mestres il·lustradors que treballen en el llibre secret del Sultà. Pamuk, però, no dona dades suficients perquè el lector pugui sospitar d'un assassí o d'un

Orhan Pamuk.

altre, amb la qual cosa aconsegueix no restar interès a la lectura. I és que, probablement, el Nobel turc no està massa interessat a seguir, pam a pam, els cànons de la novel·la policíaca occidental. El mateix passa amb l'assumpte amorós, que no té res a veure amb els esquemes occidentals, en què el jo i el desig tenen una transcendència enorme i l'amor és personal i intransferible. Tampoc, en aquest cas, la història d'amor entre els dos protagonistes perd interès, perquè, fet i fet, la vertadera aspiració de la novel·la és reflectir la lluita, que sempre hi haurà, entre ortodòxia i novetat, i demostrar que Turquia és un país de frontera, un país massa oriental

per a ser occidental i massa occidental per a ser oriental.

La profusió de punts de vista narratius (diferents en cada capítol i narrats en primera persona) és una altra de les virtuts d'aquest relat, en el qual el narrador assumeix sovint el punt de vista d'un contacontes. I és que la influència de les velles llegendes i mites de la tradició islàmica i oriental és palesa en les repetides al·lusions a tot un seguit d'històries, la majoria de les quals són poc conegudes a Occident. Hi ha, però, una altra influència innegable: *El nom de la rosa*, d'Umberto Eco,

pel que fa a la compaginació de la intriga amb les disquisicions teològiques.

Una novel·la històrica i policíaca –probablement la millor de Pamuk– en la qual també tenen cabuda l'art, l'amor, la reflexió política i religiosa, les aventures i les llegendes.

**La vertadera
aspiració de la novel·la
és reflectir la lluita, que
sempre hi haurà, entre
ortodòxia i novetat**

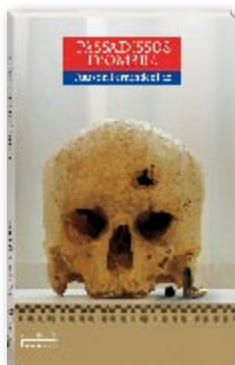
EM DIC VERMELL. ORHAN PAMUK.

BROMERA, 2007.

COM VÉNCER LES OMBRES DE LA DESMEMÒRIA HISTÒRICA

AMANDA GASCÓ

AMB UN ESQUELET ANÒNIM I UNA ADOLESCENT QUE ESCARBA EN ELS SEUS ORÍGENS, EL PROLÍFIC ESCRIPTOR GALLEC AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ DESGRANA UN RELAT EN EL QUAL ES CONSTATA QUE CAP POBLE POT CONSTRUIR EL SEU FUTUR DES DE LA DESMEMÒRIA HISTÒRICA, PERQUÈ DEIXA OBERTES

LES FERIDES D'INJUSTÍCIES BÈL·LIQUES I, A MÉS, CORRE EL PERILL DE TORNAR-LES A COMETRE. *PASSADISSOS D'OMBRA* POSA SOBRE LA TAULA LES VÍCTIMES DE LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA A TRAVÉS DE LA MIRADA DE CLARA, QUE DES DEL PRESENT S'ENDINSA EN EL PASSAT.

L'obra comença amb el present de Clara, una xica que, al llindar dels trenta, es veu capaç de contar un secret familiar que ha guardat durant més de deu anys i que fa mal. Un passat de vides trencades per la guerra i a punt de caure en l'oblit. Aquesta història individual esdevé la metàfora d'una història col·lectiva, la d'un poble com el nostre, que després de trenta anys de democràcia ha començat a fer examen de consciència respecte a la necessitat de reconstruir la dignitat perduda de les víctimes innocents d'una guerra injusta.

Escrita en primera persona, *Passadissos d'ombra* delata l'autor d'un crim i posa nom a un esquelet anònim que apareix per atzar com a conseqüència de les obres al *pazo* de Soutelo, la finca familiar de la protagonista. El cos fa més de cinquanta anys que està amagat i es fa evident que podria ser una víctima de les represàlies franquistes.

UNA GUERRA TAN LLUNYANA I TAN PROPERA

Amb una protagonista que quan va viure tots aquells fets tenia la mateixa edat que el lector potencial de la novel·la, Agustín Fernández Paz palesa que actualment continuen vius molts testimonis directes d'aquell conflicte que sembla tan remot. Els avis dels adolescents actuals foren xiquets de la guerra i fins i tot joves que lluitaren al front. A través d'una història d'intriga, l'autor recrea un conflicte que s'entén perfectament gràcies al fet que el lector jove el descobreix al mateix temps que la protagonista. D'aquesta manera, Fernández Paz aconsegueix convertir la Història amb majúscula en una història menuda, humana i propera.

No debades aquest autor és considerat un dels màxims representants

de la literatura infantil i juvenil de l'Estat. Tot i que la seua producció és molt variada, ja va fer una incursió en el tema de la recuperació de la memòria històrica en *Nit d'ombres voraces*, novel·la editada per Bromera, juntament amb prop de quinze títols més en diverses col·leccions, entre els quals destaquen *Cartes d'hivern*, *Les flors radioactives*, *Aire negre* i *Tres passes pel misteri*.

LA GENERACIÓ DE LA DEMOCRÀCIA

Clara pertany a la generació que sense prejudicis pot obrir el bagul dels records, perquè sempre ha viscut en democràcia. La llum dels fets venç l'ombra d'una desmemòria provocada a consciència per aquells a qui no els interessa que es descobrisquen els seus draps bruts.

I és que el relat traspua el desacord amb la versió que afirma que el passat és mort i que no cal remoure'l perquè tots en van ser culpables. La investigació que fa Clara conclou que hi hagué culpables i innocents, opressors i oprimits. Més encara, quan els teus propis avantpassats pertanyen al primer grup, no és agradable posar-ho al descobert, com constata la reacció del pare de la nostra protagonista.

En *Passadissos d'ombra* es veu l'estil d'un autor consolidat a qui li agrada que els personatges consideren la lectura com una part important de les seues vides. Justament el personatge de Clara està llegint la novel·la *Grans esperances*, de Dickens, perquè això és el que té la nostra protagonista, la gran esperança de fer justícia a un home assassinat en temps de guerra.

Fernández Paz
aconsegueix convertir
la Història amb
majúscula en una
història menuda,
humana i propera

PASSADISSOS D'OMBRA. AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ.
BROMERA, 2007.

LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT: NOVES OPORTUNITATS PER AL FOMENT DE LA LECTURA

RICARD PERIS

LES NOVES TECNOLOGIES TAMBÉ AFECTEN EL MÓN DE LA LECTURA. DAVANT D'UN NOU PANORAMA CULTURAL EN QUÈ LA PRESENCIA DE LA CULTURA DIGITAL ÉS CADA DIA MÉS RELLEVANT, REBUTJAR TOT ALLÒ QUE ENS SIGA DESCONEGUT NO

ÉS LA MILLOR OPCIÓ. AMB L'OBJECTIU D'OBRIRE LES PORTES A LES POSSIBILITATS DE LA NOVA CULTURA DIGITAL, LA FUNDACIÓ BROMERA HA ORGANITZAT ELS ÚLTIMS MESOS EL CURS «FOMENTAR LA LECTURA EN LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT».

La lectura és una clau que ens obri moltes portes. I un dels panys que ens pot ajudar a obrir és el de les noves tecnologies. No podem negar que vivim enmig d'una revolució tecnològica que ha generat un canvi substancial que els professionals han d'assumir. El valor de la lectura ha crescut, ja que ha esdevingut una eina necessària per a la cultura actual, en què els nous mitjans, com Internet, empren el text com un element clau, per tant, més que una amenaça per a la lectura, aquests en són uns aliats.

NOVES TECNOLOGIES, SÍ, PERÒ AMB UN OBJECTIU

Internet i tots els mitjans nous ens poden arribar a seduir i fer que ens enfonsem entre pàgines i pàgines virtuals. Per tal d'estalviar-nos aquest destí tràgic és necessari tenir un full de ruta bàsic, que, en el nostre cas, és un pla lector. El primer mòdul del curs ha anat a càrrec de Josep Antoni Fluixà, director de la Fundació Bromera, que ha plantejat les claus per al desenvolupament d'un pla lector en diferents àmbits com l'escola, la biblioteca o una ciutat. A més, hi ha hagut l'aportació de les experiències directes de Júlia Viollaescusa, del CEIP Mas d'Escoto, María Dolores Insa, de la

Biblioteca Pública de Cocentaina, i Sílvia Hernandis, psicòloga municipal de Cullera.

INTERNET I MÉS LECTURA

A partir d'aquesta base, no hem d'oblidar que per a fomentar la lectura cal entendre la manera com llegim actualment. La participació en el curs de la professora de la Universitat Oberta de Catalunya Laura Borràs ha resultat fonamental per a endinsar-nos en aquesta nova perspectiva de la lectura. Hi ha una gran pregunta que molts docents i professionals dels llibres ens plantegen: podem aconseguir que Internet o les tecnologies acostin la lectura als joves, potser un dels sectors de la població que menys llig, però que més permeable és a aquest entorn? Aquest plantejament que pot semblar paradoxal a primera vista ha sigut resolt per Laura Borràs, que ens

ha indicat que la resposta i el repte és a les nostres mans: «Com a professora de literatura en una universitat virtual, la meua obligació és que els estudiants llegeixin i es posicionin críticament envers els textos, i no m'importa quin mètode hagi d'utilitzar si resulta que finalment aconsegueixo el meu objectiu, és per això que, des de fa deu anys, he utilitzat les tecnologies digitals com a aliades en aquesta missió», ha explicat aquesta professora.

BLOCS I MOODLE

A més, aquest curs també han participat com a col·laboradors Novadors (www.novadors.org), una associació formada per experts en noves tecnologies en l'àmbit educatiu, que ens han introduït en la importància dels blocs com a eines de comunicació col·laboratives en Internet i també del Moodle, un entorn d'aprenentatge virtual que es distribueix gratuïtament i que permet a l'alumne analitzar, investigar, col·laborar, compartir, construir i generar coneixement.

Com no podia ser d'una altra manera, l'experiència d'aquest curs, la podeu trobar a la xarxa en el bloc del curs: <http://tallerblocsbromera.blogspot.com>, i en el web: www.fundaciobromera.org/curs.

Internet empra el
text com un element
clau, per tant, més
que una amenaça
per a la lectura,
és una aliada.

L'ELEGÀNCIA EN L'EXPRESSIÓ

BEGONYA SOLER

UN BON DICCIONARI DE SINÒNIMS ENS PERMET SER «ELEGANTS» EN LA NOSTRA EXPRESSIÓ, TANT ORAL COM ESCRITA. TROBAR LA PARAULA JUSTA, USADA AMB

EL SIGNIFICAT ADEQUAT I SENSE REPETIR-LA FINS A LA SACIETAT SÓN LES PRINCIPALS RAONS PER A TENIR UN D'AQUESTS DICCIONARIS SEMPRE BEN A PROP.

Els lingüistes afirmen que la sinonímia perfecta no existeix. Que és difícil substituir una paraula per una altra de significat semblant en un mateix context de comunicació. Aleshores, per què tothom coincideix a valorar la importància d'un diccionari de sinònims? Doncs perquè és una eina de consulta imprescindible per a qualsevol persona interessada a enriquir la seua expressivitat i, el que és més important, per a tot aquell amb voluntat de saber ajustar el seu vocabulari a la situació comunicativa en què es troba.

Diuen que una persona elegant no és la que sempre va vestida de gala, sinó la que sap adaptar la indumentària a l'acte a què assisteix. Així, de la mateixa manera que no resultaria elegant algú que anara de xandall a un sopar literari, tampoc ho seria una persona que anara amb vestit i corbata a una trobada de motoristes.

El mateix podem dir que ocorre amb els sinònims. Cada situació de comunicació exigeix l'ús d'unes paraules per a arribar al receptor. I un diccionari de sinònims ofereix la possibilitat de conèixer quins són els mots que més s'adiuen a eixe context. Això, com a recurs educatiu, s'ha de potenciar, no solament en l'àrea de llengua, sinó en totes les àrees del currículum.

A més, des del punt de vista didàctic, el diccionari és l'eina idònia per a evitar les tan tedioses repeticions. Els alumnes, massa sovint, tenen un vocabulari escàs i això fa que, en els seus escrits, abusen de les mateixes paraules o que usen una gran quantitat de falques. Si creem l'hàbit de treballar amb un diccionari de sinònims al costat, estem afavorint l'augment del vocabulari i dels recursos expressius.

DICCIONARI DE SINÒNIMS, ANTÒNIMS I IDEES AFINS. JOSEP LLACREU I ALTRES. BROMERA, 2007.

Abacus

Cooperativa

Junts donem valor a la cultura i l'educació

- Llibreria
- Material escolar
- Joguets
- Música infantil
- Material educatiu
- Multimèdia educatiu
- Papereria

Boulevard Austria
Don Juan de Austria, 4
VALÈNCIA

Horari habitual: de dilluns a dissabte 10 a 21 h

Plaça Borrull, 5
CASTELLÓ

Horari habitual: de dilluns a divendres de 10 a 14 h i de 16.30 a 20.30 h
dissabtes de 10 a 14 h i de 17 a 21 h
A partir del 5 de gener tanquem els dissabtes de vesprada.

Horaris especials de Nadal, consulteu a www.abacus.coop

També ens trobaràs a:

BARCELONA - BADALONA - BELLATERRA - CORNELLÀ DE LLOBREGAT - IGUALADA
MANRESA - MOLLET DEL VALLÈS - SABADELL - SANT BOI DE LLOBREGAT
SANTA COLOMA DE GRAMENET - VIC - VILANOVA I LA GELTRÚ - GIRONA
LLEIDA - TARRAGONA - REUS

A més, organitzem activitats de caire cultural, educatiu i lúdic i elaborem guies i catàlegs per assessorar-vos en la tria de productes. Informa-te'n!

902 303 302

Telèfon de consultes,
de dilluns a divendres, de 9 a 21 h

L'UNIVERS DELS LLIBRES ÉS INFINIT

LLIBRES PER A TOTS ELS GUSTOS

Com que cada persona és un món i cada moment és diferent, les editorials s'han preocupat de publicar llibres molt distints perquè cada un trobe el que li interessa. Anem a qualsevol llibreria i passem-ho bé mentre busquem el llibre que més s'acosta als nostres gustos, a les nostres necessitats o a la situació concreta de lectura. Hi ha tants llibres diferents com lectors.

LLIBRES PER A LLEGIR

Encara que els llibres més buscats són les novel·les i les obres de ficció, també hi ha llibres de poemes, obres teatrals, d'assaig... La novel·la té més públic perquè té molts subgèneres: obres realistes, textos de ciència-ficció, relats eròtics, d'intriga, històrics, policíacs, fantàstics...

Si les primeres edicions ens pareixen cares, podem optar per llibres «de butxaca». No tenen tapes dures ni són l'última novetat, però inclouen els best-sellers més llegits i títols interessants que ens faran passar bons moments.

En el camp de l'humor ha aparegut un nou format amb èxit comercial; són recopilacions de monòlegs o moments divertits de programes de ràdio i televisió. Segurament, la lectura d'aquestes obres ens arrancarà més d'un somriure...

EXEMPLARS, SOBRETOT, PER A MIRAR

Si ens agraden les imatges, també hi ha llibres visuals. Es tracta d'obres de gran format amb nombroses fotografies i enquadernació molt acurada; en definitiva, llibres per a admirar. Els

temes tractats són molt variats: pintura, escultura, arquitectura, fotografia i, fins i tot, decoració, viatges o natura. També n'hi ha, per exemple, sobre estrelles del cine o sobre grafitis.

Quan es combinen la imatge i el text solem pensar en àlbums per a xiquets i joves; però també hi ha còmics per als majors (de fet, alguns són exclusivament per als adults). Ens sorprendrem de les històries que s'hi contenen i de la gràcia dels dibuixants!

LA GRAN OFERTA DEL LLIBRE «PRÀCTIC»

Tots els llibres són útils, però alguns tenen vocació especial de ser-ho. N'hi ha que tracten d'ajudar el lector i ens informen sobre la ment (psicologia, autoajuda) o sobre el cos (salut, dietètica, massatges). També n'hi ha que se centren en les aficions personals: des d'esports com el futbol o els escacs fins a la cuina, la jardineria, els animals de companyia, les guies de viatges, el bricolatge, els cotxes, el senderisme, la costura i, fins i tot, de l'Scalextric.

També poden considerar-se llibres «útils» els de text i aquells altres que aprofiten per a conèixer millor la nostra societat, com ara els assaigs d'actualitat o les biografies de personatges rellevants. En tenim molts a l'abast i,

per a les persones cegues, n'hi ha que estan escrits en el sistema braille.

LLIBRES PER A JUGAR

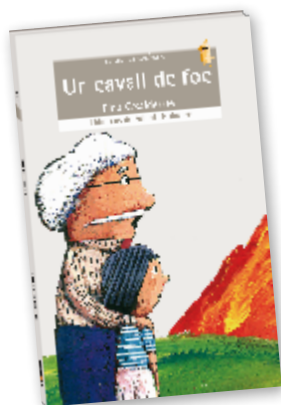
Els dedicats als xiquets i als adolescents són els que presenten més varietat de formes. En la secció infantil de la llibreria podem trobar des de contes per a pintar fins a novel·les en què el lector ha d'escollir la continuació de cada capítol entre diverses possibilitats; encara que aquests darrers estan dirigits preferentment als joves, hi ha històries per a totes les edats. Les possibilitats encara en són més amb els llibres il·lustrats dedicats a l'aprenentatge i als treballs manuals: diccionaris per a aprendre idiomes, quaderns per a començar a llegir o per a fer màgia, llibres de jocs o d'activitats que van acompanyats de retoladors, tisores, joguets... Els clàssics per a retallar vestits i personatges o els quaderns per a donar color es completen ara amb adhesius, imants, llanes...

I quan entrem en el món dels llibres infantils descobrirem que un llibre no té per què ser un objecte rectangular fet amb fulls de paper: hi trobarem llibres durs, mollets, plàstificats per a jugar a l'aigua, de peluix, amb formes d'animals, de cotxes...

També n'hi ha que sonen, s'acompanyen d'un CD o casset, necessiten un ordinador, s'il·luminen, es transformen en una casa o en una pista de cotxes...

De segur que en trobem algun fet a la nostra mida.

ESPAI ELABORAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA
PER AL FOMENT DE LA LECTURA.
www.fundaciobromera.org

Un cavall de foc

Fina Casalderrey / Valentí Gubianas

Col. «El Micalet Galàctic», 133

64 pàgs. Bromera, 2007

La vida pacífica i rutinària del senyor Ximo a Vilariño, un poblet petit de Liciaga, es veu trasbalsada per una catàstrofe: un incendi de proporcions gegantines devasta el país i ningú pot aturar-lo. Ell, vell mestre d'escola que prompte farà vuitanta-quatre anys, ha d'abandonar la seua llar plena de records. A casa de la seua néta Cèlia ha d'ocupar-se del besnét Cisquet i, davant la visió aterridora d'un cavall en flames, l'home l'assossegua plantant un rouret i parlant-li de l'Au Fènix.

Amb aquesta història senzilla, Fina Casalderrey planteja als xiquets a partir de sis anys algunes qüestions difícils d'explicar i de comprendre, com la irresponsabilitat i la crueltat dels humans, al costat de la cura i la tendresa. L'artista Valentí Gubianas fa seu el relat, que es pot resseguir a través d'unes il·lustracions expressives en què contrasta la pinzellada gruixuda de les flames amb el traç nítid de les figures.

ARANTXA BEA

El supertaller de l'humor

Jordi Moreno i Paco Moreno /

Javier Lacasta

Col. «El Micalet Galàctic», 132

176 pàgs. Bromera, 2007

El supertaller de l'humor és un recull d'acudits, enigmes, bromes, retrucs, pallassades, etc. que Jordi Moreno i Paco Moreno han recopilat i inventat per a convidar els menuts a llegir un dels seus llibres, *El taller de l'humor*. Moltes de les fórmules són actualitzacions de formes d'humor tradicionals valencianes que formen part del saber popular; uns altres són modernitzacions, i, fins i tot, n'hi ha de collita pròpia.

Aquests dos autors, vertaders animadors del llenguatge, mostren les seues receptes a tots aquells que tinguen vocació de fer riure a amics i familiars, amb jocs de paraules i molt d'enginy. A més, intercalen idees per a mestres i educadors, amb propostes d'escriptura divertida per a animar a llegir i escriure.

Aquest recull humorístic es pot llegir en secret, per a enriquir el nostre repertori d'acudits i bromes, o en companyia, per a compartir rialles i endevinalles amb xiquets i xiquetes a partir de 10 anys.

ALMUDENA FRANCÉS

Somni d'una nit d'estiu

William Shakespeare / Enric Solbes

Adaptació d'Eduardo Zamanillo

Col. «Micalet Teatre», 29

112 pàgs. Bromera, 2007

Somni d'una nit d'estiu és considerat un dels grans clàssics de la literatura universal i és per això que aquesta adaptació suposa una oportunitat immillorable per a acostar als més joves la comèdia més popular i lloada del gran escriptor anglès William Shakespeare. Escrita en un llenguatge senzill i atractiu, aquesta versió per a xiquets i xiquetes crea noves situacions i nous diàlegs sense que desaparega l'esperit de l'obra original. A més, està acompanyada d'unes propostes escèniques per a incitar els més atrevits a passar a l'acció dramàtica.

La màgia, els somnis, la realitat i l'amor són el rerefons dels conflictes sentimentals que experimenten els protagonistes. L'acció transcorre en un bosc màgic, on quatre joves enamorats viuran tota classe d'embolics per culpa d'un filtre amorós. Aquest crearà situacions molt còmiques que faran anar de bòlit els amants.

CAROL BORRÀS

FINA CASALDERREY (Xeve, Pontevedra, 1951) és autora de llibres per a xiquets i joves. El 1996 va guanyar el Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil per *O misterio dos fillos de Lúa* i enguany ha rebut el Premi Autora de l'Any de la Federació de Llibreteres de Galícia.

PACO MORENO I JORDI MORENO són germans i viuen a Polinyà de Xúquer. Autors de *Les aventures espacials de Ximet* i *Blai el Papagai* (Bromera, 2004) i *El taller de l'humor* (Bromera, 2001), es dediquen a fer riure no sols per escrit, sinó també en directe.

EDUARDO ZAMANILLO (Palència, 1946) és director de la companyia PTV i autor teatral. La major part de la seua producció està dirigida al públic infantil, com ara, *I, de sobte... plif!*, publicat també en la col·lecció «Micalet Teatre».

L'artista en el laboratori

Xavier Duran

Col. «Sense Fronteres», 26

Finalista del XIII Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General

264 pàgs. Bromera-PUV, 2007

L'evolució de l'art té molt a veure amb el progrés científic. Molts artistes han col·laborat en la divulgació de la ciència, moguts per la curiositat cap als avenços del seu temps, mentre rebien de la geometria, les lleis òptiques o la química eines noves per a plasmar la seua visió del món.

L'artista en el laboratori recull nombrosos exemples d'aquesta relació com a prova que l'esperit de descoberta sempre ha acompanyat l'ésser humà i ha emergit en les seues obres d'expressió. Amb l'antecedent de Leonardo, l'autor descriu el camí convergent recorregut per art i ciència en l'era moderna o com la Revolució Industrial va suggerir motius temàtics nous i va dur materials revolucionaris. Duran conclou amb la descripció de huit obres que han plantejat enigmes interessants als científics o que mostren de manera clara l'espai comú compartit amb els artistes, com *El crit*, de Munch o *Ciència i caritat*, de Picasso.

CARLES MINUESA

Introducció al 'Tirant lo Blanc'

Rafael Alemany Ferrer

Col. «Essencial», 9

118 pàgs. Bromera-IIFV, 2007

La *Introducció al 'Tirant lo Blanc'* és un estudi àgil sobre els elements històrics i literaris que envolten la creació literària del cavaller bretó. Rafael Alemany dona les claus per a una millor comprensió de l'obra atentent aspectes contextuals, com l'univers de la cavalleria, els detalls sobre l'autoria entre Joanot Martorell i Martí Joan de Galba, així com una anàlisi dels trets més reeixits de l'estructura i l'argument d'aquesta obra cabdal en la literatura medieval. A més, aquesta aproximació dedica un apartat extens a desglossar les fonts i els models literaris contemporanis i clàssics que va incorporar Martorell en la novel·la, les característiques literàries que en justifiquen l'originalitat i la projecció que va tenir sobre obres i autors fonamentals d'altres literatures, com *La Celestina*, el *Quixot* o Shakespeare. Un recorregut sintètic, planer i documentat per a assaborir amb més delectació els continguts implícits en el Tirant.

PEP SOLER

Mira'm, Amor

Elvira Cambrils

Col. «L'Eclèctica», 142

XXVI Premi Blai Bellver de Narrativa

212 pàgs. Bromera, 2007

Mar i amor, viatges perillosos que guarden dins les vivències més satisfactòries, però també les més difícils. La intriga que els resguarda és la que porta dones i homes a endinsar-s'hi. Si les ones parlaren, traurien a la superfície un munt d'històries: del present i del passat, reals o mitològiques, històries que vénen i se'n van.

La mar del sud d'Itàlia és el testimoni directe d'aquestes històries mogudes pel fort corrent de l'amor. Escenari de grans batalles, com la viscuda per Ulisses i els déus, i de grans amors —prohibits, incompresos, d'una sola direcció, fantàstics o de llibertat. En definitiva, amors perduts en la immensitat de la mar. Homer, Alexandre Dumas, Carlo Levi..., són moltes les plomes que han passat per terres sicilianes, per les costes de Salern o de Calàbria. I ara, Elvira Cambrils recupera amb èxit aquestes històries en *Mira'm, Amor*, una novel·la que ja ha captivat el jurat del XXVI Premi Blai Bellver de Narrativa.

ANDREA R. LLUCH

XAVIER DURAN (Barcelona, 1959) és llicenciat en ciències químiques i doctor en ciències de la comunicació. Director del programa *El medi ambient* a TV3, l'any 1995 va guanyar el Premi Europeu de Divulgació Científica amb l'obra *El cervell polièdric*.

RAFAEL ALEMANY és catedràtic de la Universitat d'Alacant i un gran especialista en literatura medieval. Ha publicat nombrosos estudis i articles sobre la producció literària del segle xv.

ELVIRA CAMBRILS (Pego, 1955) és catedràtica de filosofia i professora d'Ensenyament Secundari. Atreta per l'escriptura, ha dirigit l'espai filosòfic i literari *Estirant el fil* a la ràdio municipal de Pego durant tres anys.

Diari d'un setembrista

Jordi Llavina

Col. «Bromera Poesia», 76

Premi de Poesia Ciutat de València

88 pàgs. Bromera, 2007

Fins fa dos anys coneixíem la faceta de narrador d'històries de Jordi Llavina, a més de la seua tasca de comentarista cultural en diversos mitjans escrits i en programes de ràdio i televisió. En aquest breu període ens ha descobert una eficaç capacitat poètica de sintetitzar la realitat i traure'n un suc poderós. Amb el seu segon poemari, *Diari d'un setembrista*, ha guanyat el Premi Alfons el Magnànim.

Aquesta poesia connecta amb l'actualitat, potser perquè aparenta una transmissió automàtica a paraules de la visió que posa sobre les estampes del món que ens envolta. Aconsegueix traslladar-nos l'atenció cap als objectes amb l'aspecte natural d'una llum sense filtres, que sap adaptar a variades presentacions formals. Demuestra una preferència pel decasíl·lab en aquests poemes, però s'ajusta bé al ritme hexasíl·lab i empra sovint el vers lliure, que alterna encara amb l'alexandrí, la tanka i la prosa poètica. Tot i que la majoria de composicions superen l'extensió d'una pàgina, en aplicar una cadència calmosa a la construcció d'imatges envoltants, cal destacar els poemes breus que hi ha intercalats que cospen el llampec d'una emoció. Però el que guanya el lector és l'habilitat i molta traça per a combinar formes i idees nascudes de la seua acurada observació.

Potser el símil no és adequat, però Llavina ens fa conscients de la diferència entre el treball d'un paleta dels versos i els resultats d'un interiorista com ell.

Crea ambients poètics que ens capturen i pels quals ens endinsem fins a trobar el suc de la vivència. Això sí, habitualment barrejat de recança i de pèrdua, sobretot de la innocència. Analitza la nostra condició a partir de descripcions precises, i hi escola algunes gotes del distanciament que sent cap a la humanitat. En la primera part, «Drap», trau profit d'escenes espigolades amb mà ferma i agilitat, sense perdre's ni embolicar-se. Mentre que en «L'agulla de les hores», que completa el llibre, esmola l'expressió despullada dels estralls del temps. Deixa caure el retret per l'evolució que el cadell humà té fins a la ruïna moral que ens embruta l'ànima, mentre n'hem d'assumir una altra de física ens acorrala amb la vellesa.

El to del poemari és coherent amb el títol, tardorenc, de lucidesa amb ràfegues de vent fred que anuncien gelors. Al remat, l'aposta pacient de Jordi Llavina, un realisme quotidià que transcendeix sentiments i perplexitats, resulta molt atractiva i recomanable.

EDUARD RAMÍREZ

BORMAC

BORMAC S.L. ARTES GRAFICAS
 Pol. Industrial El Plà • Carrer de la Trama, 5 • Apd. 127
 Telf.: 96 291 60 30 • Fax: 96 291 63 23
 correo@graficabormac.net • diseño@graficabormac.net
 www.graficabormac.net • 46870 / ONTINYENT (Valencia)

PREMIS LITERARIS CIUTAT D'ALZIRA 2007

ELS XIX PREMIS LITERARIS CIUTAT D'ALZIRA ES LLUIRAREN EL 16 DE NOVEMBRE EN UN CONCORREGUT SOPAR LITERARI. EN TOTAL, 163 ORIGINALS OPTAVEN A LA DOTACIÓ MÉS ELEVADA DE LA HISTÒRIA DEL

CERTAMEN: 95.000 € REPARTITS ENTRE LES MODALITATS DE NOVEL·LA, DIVULGACIÓ CIENTÍFICA, ASSAIG, NARRATIVA JUVENIL, NARRATIVA INFANTIL, POESIA I TEATRE.

◀ *El lliurament dels Ciutat d'Alzira va reunir més de 950 persones. Aquest rècord d'assistència demostra que, any rere any, creix el suport que el certamen rep per part del món cultural, polític, sindical, educatiu i social.*

◀ *Els afortunats de la nit, amb l'alcalde d'Alzira. D'esquerra a dreta, Josep Lluís Roig, Jesús Purroy, Víctor Labrado, Elena Bastidas, Dolors García i Cornellà, Isabel-Clara Simó i Jordi Sierra i Fabra.*

◀ *Els presentadors, Enric Lluch i Anna Ballester, van apostar per una combinació de literatura i humor que va captivar els assistents.*

◀ *Un dels moments més emocionants de la nit: l'anunci d'Isabel-Clara Simó com a guanyadora del Premi de Novel·la amb la dotació més elevada de la seua història, 36.000 €.*

Més informació sobre les obres guanyadores, en la secció «Premis» de www.bromera.com.

Fotografies: PHOTO©STARP.

La coneguda escriptora Isabel-Clara Simó va ser la guanyadora del XIX Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira amb *El meu germà Pol*, una obra que retrata la convivència de la família de Pol, que ha fet vint-i-nou anys i té la síndrome de Down. *Tot el que cal saber per a saber-ho tot* —un llibre que explica com funciona la ciència i algunes de les aplicacions en la nostra vida quotidiana—, de Jesús Purroy, ha sigut l'obra guardonada amb el XIII Premi de Divulgació Científica Estudi General, mentre que *El mundo es un pañuelo y otros ensayos científicos*, de Bartolo Luque, n'ha

quedat finalista. El IX Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta ha correspost a *El segle valencià*, de Víctor Labrado, una obra que desvela aspectes fins ara desconeguts d'alguns escriptors valencians del segle xv. De la seua banda, el II Premi de Poesia Ibn Jafadja, l'ha guanyat Josep Lluís Roig amb *Càries*, un poemari inspirat en la vida quotidiana.

Tal com es va fer públic anteriorment, el II Premi de Teatre Ciutat d'Alzira Palanca i Roca fou declarat desert i, per tant, doblarà la dotació econòmica per a la pròxima convocatòria; Jordi Sierra i Fabra ha rebut el XII Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil per *Els focs de la memòria* —una novel·la d'intriga sobre les fosses comunes de la Guerra Civil— i Dolors García i

Cornellà ha sigut guardonada amb el XII Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre per la història d'un nen guatemalenc que ha de treballar per ajudar la seua família, titulada *Marvin, l'enllustrador de sabates*.

Nombroses autoritats van assistir al sopar, entre les quals destaquen Ascensió Figueres, presidenta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, Paz Olmos, directora general de Patrimoni, o Ana Noguera, diputada socialista. No van faltar tampoc representants de les entitats patrocinadores: Rosa Sebastià, de la Mancomunitat de Municipis de la Ribera Alta; Josep M. Catalunya, de Bancaixa; l'alcalde d'Alzira; Josep Gregori, de Bromera; Salvador Bataller, de la UNED, i Francisco Tomás, rector de la Universitat de València.

BROMERA JOVE ESTRENA FÒRUM

BROMERAJOVE.COM PO-
SA EN MARXA UN ESPAI
CREAT PERQUÈ ELS JOVES
PARLEN DE LLIBRES.

El fòrum de Bromera Jove és un espai exclusiu en el qual els xiquets poden parlar sobre totes les notícies, els concursos, els llibres... que apareixen en www.bromerajove.com i, alhora, fer amics nous. Així, les noves tecnologies es converteixen en aliades a l'hora de fomentar la lectura, i en una eina indiscutible per als educadors, per exemple la literatura en un format interactiu com és el fòrum, que tant d'èxit té entre els joves. L'objectiu és incentivar la seua participació, tant des de casa com des de classe, mitjançant continguts atractius, divertits i motivadors. Una vegada registrats en el fòrum, un moderador proposa temes, als quals se'n poden afegir d'altres que els participants suggerisquen. A més, poden enviar els seus dibuixos inspirats en els llibres que han llegit de Bromera, votar el seu personatge preferit, penjar els seus propis relats... En definitiva, tot un seguit de propostes que no els deixaran indiferents.

Notícies

DITES

I SUGGERIMENTS

«El nostre poble és franc, e no subjugat; ells em tenen com a Senyor, e Nós a ells com a vasalls e companys.»

JAUME I

«Els reis són fets per als pobles, no pas els pobles per als reis.»

F. LAMENNAIS

«La necessitat alça els trons, però els consolidaren la ciència i l'art.»

J. J. ROUSSEAU

«Els reis són per a aquelles nacions que encara duen bolquers.»

V. HUGO

AQUEST NADAL, ARRIBEN NOUS TÍTOLS D'ALGAR EDITORIAL

ALGAR ET PROPOSA LEC-
TURES BEN DIVERSES
PER ALS LECTORS MÉS
JOVES

Els menuts són protagonistes de les novetats d'Algar. Així, aprendran la importància d'estimar el nostre entorn amb *Un caballo de fuego*, de Fina Casallerrey, de Calceín Blanco (per a primers lectors) o a conèixer amb la diversitat amb *¿Me ajuntas?*, de Seve Calleja, publicat en la sèrie Calceín Amarillo (a partir de 8 anys). La proposta per a lectors a partir de 10 anys és una aventura de misteri inquietant, *Dedos fríos en la niebla*, d'Alan Monroe-Finch, en Calceín Rojo. La versió de Jesús Cortés de *Frankenstein*, de Mary Shelley, és tot un referent de la literatura que no es poden perdre els lectors a partir de 12 anys (Calceín Azul). Els joves poden triar entre les divertides peripècies dels personatges de *Sí pero no pero sí*, de Pasqual Alapont, publicat en «Algar Joven», o gaudir del teatre amb l'últim títol de la col·lecció «Teatro de Papel»: *El cadáver del señor García*, de Jardiel Poncela, carregat també de bon humor.

ÓNEX, UNA EINA INTERACTIVA

EL PROGRAMA GE-
NERADOR DE PRO-
VES D'AVUACIÓ
DE BROMERA.TXT
ES RENOA I ES-
TRENA WEB

Fins ara, els professors d'ESO tenien a la seua disposició material complementari en suport CD, que facilitava el seu treball a l'hora de preparar exàmens o activitats de reforç. Amb la incorporació de la LOE a les aules, Bromera ha volgut adap-

tar també aquest material a les noves tecnologies, per millorar i fer més interactiva aquesta eina de treball i facilitar, així, la tasca del professorat. Es per això que juntament amb els materials del Projecte Ona, s'ha habilitat el web <http://onex.bromera.com/>, d'ús exclusiu per als professors que utilitzen els nostres materials, en el qual es poden generar tota mena de proves per als quatre cursos d'ESO en un temps mínim i amb un control total sobre el contingut docent de la prova. A més, el programa permet

personalitzar el document creat afegint el logotip i el nom del centre, controlar la data de la prova, exportar la prova a un fitxer editable, recuperar un examen anterior, fer-ne un de nou a partir d'un altre fet prèviament o consultar totes les avaluacions generades. L'avantatge principal respecte al model anterior és que, a través d'aquest web interactiu, s'actualitzen contínuament els continguts i s'incorporen els suggeriments i les noves propostes dels professors usuaris.

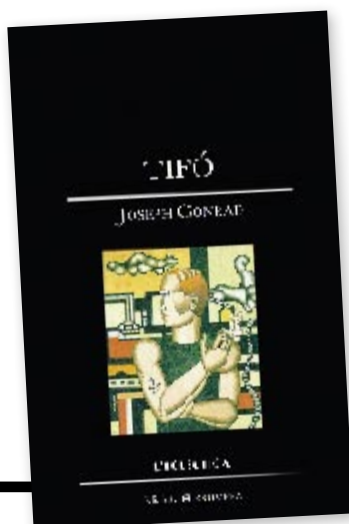
‘TIFÓ’, VIOLENTA METÀFORA DE LA VIDA

Enguany es commemoren els 150 anys del naixement de Joseph Conrad i *L'illa* ho celebra recordant un dels seus títols, publicat per Bromera en la col·lecció «L'Eclèctica»: *Tifó*.

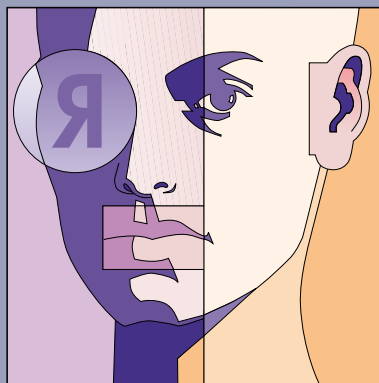
L'experiència com a mariner i l'habilitat narrativa han fet que les seues novel·les d'aventures hagen esdevingut clàssics de la literatura universal. Va ser capaç de recrear les situacions més esgarriposes en què es puga trobar un ésser humà, tot forçant al límit la resistència física i psicològica dels seus personatges amb un llenguatge precís i una narració intensa.

Els personatges de *Tifó* també viuen una d'aquestes situacions límit. El capità MacWhirr i els seus homes han d'afrontar un tifó terrible mentre travessen la mar de la Xina amb el vaixell *Nan-Shan* i han de vetlar, alhora, per la vida dels dos-cents treballadors xinesos –*coolies*– que duu a bord i que estan a punt de matar-se entre ells. L'enfrontament amb el tifó i la gestió de la crisi dels *coolies* és el que interessa destacar a Conrad, perquè hi ha un abans i un després en la consideració del capità per part de la tripulació.

El capità és un home amb una vida vulgar i totalment grisa fora de la mar.

El retrovisor

MARC CANDELA

De fet, hi ha moments de la descripció del narrador que són especialment durs amb MacWhirr: «Com que tenia la imaginació justa per a deixar passar els dies l'un darrere l'altre sense pena ni glòria, se sentia tranquil·lament se-

JOSEPH CONRAD (Berdicer, Ucraïna, 1857 - Bishopsburne, Kent, 1924) va trencar els motles de la literatura d'aventures tradicional en incorporar-hi una perspectiva psicològica particular dels personatges. Com a mariner, va conèixer ambients, personatges i llocs exòtics que va incorporar a les seues obres.

La seua novel·la més impressionant és *El cor de les tenebres* (1903), però també cal destacar *Lord Jim*, *El mirall del mar* o *La posada de les dues bruixes*, també editada per Bromera en la col·lecció «A la Lluna de València». Algunes de les seues obres han estat adaptades a cinema per directors com Coppola o Ridley Scott.

gur d'ell mateix». Fins i tot, la tripulació el veu com un idiota incapaç d'entendre l'ús metafòric del llenguatge i que avorreix la conversa més enllà de tot allò relacionat amb el govern del vaixell. I el lector arriba a pensar que és un inconscient perquè desafia les recomanacions, davant les tempestes, dels manuals que duu a bord.

Tanmateix, després del pas del tifó, la seua imatge canvia totalment per a qui abans el menyspreava. Ara, ha esdevingut un home intel·ligent que sap com comportar-se davant l'adversitat i sap resoldre les situacions límit amb eficàcia. El tifó, doncs, és una excusa, una metàfora violenta de les situacions en què cadascú trau el millor de si mateix.

La manera d'encarar-se amb el tifó és també la manera en què el capità MacWhirr s'enfronta a la vida: desafia el problema, rebutja estudiar-lo prèviament i buscar la millor opció d'afrontar-lo, i menysprea els consells dels qui ja s'han vist en la mateixa situació. I malgrat tot, se'n ix.

La incorporació d'aquesta perspectiva psicològica a la novel·la d'aventures és, sens dubte, la gran aportació de Joseph Conrad a la literatura del segle xx. No es conforma amb la descripció lineal d'uns fets, sinó que no pot deslligar l'aventura de l'evolució psicològica del personatge. *Tifó* és alguna cosa més que una novel·la d'aventures en la qual s'enfronta la violència de la natura amb l'audàcia de l'ésser humà. És un intent de redimir un personatge gris, impassible i vulgar d'aquests qualificatius quan ha de demostrar la seua vàlua davant l'adversitat.

Al pot menut
hi ha la bona
confitura

El setmanari del País Valencià

EL PUNT

Amb la
Cultura

Bancaixa

Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.